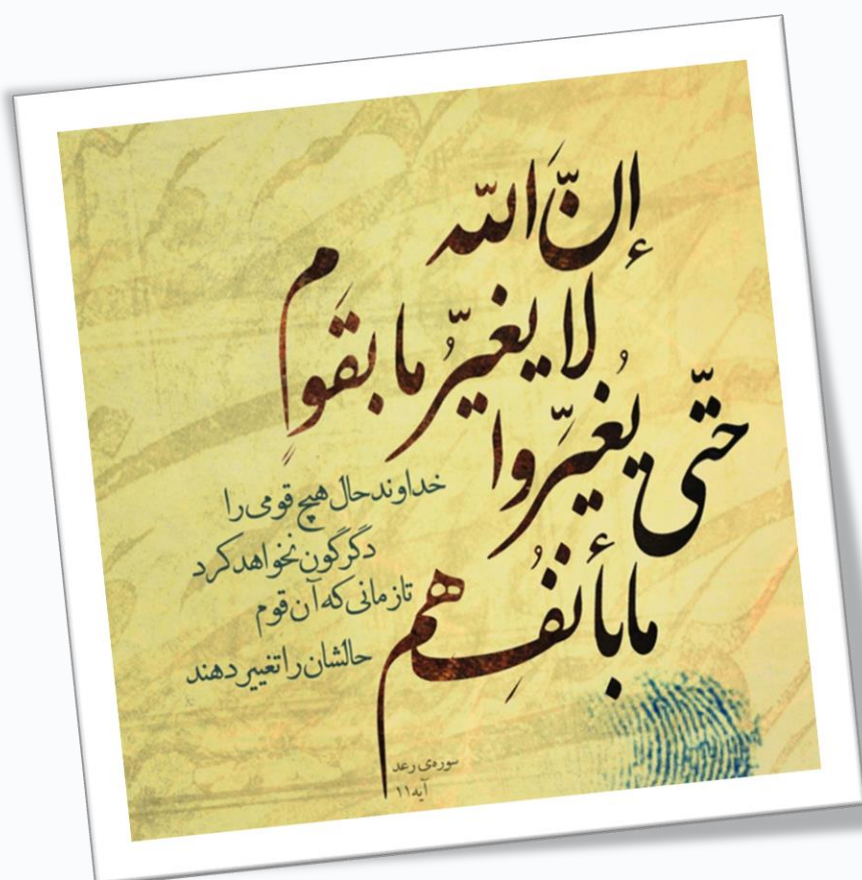

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

راهنمای اجرایی مدرسه

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

راهنمای اجرایی مدرسه

وزارت آموزش و پرورش
معاونت تربیت بدنی و سلامت

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

سلامتی و آموزش و پرورش دو مقوله کاملاً به هم پیوسته هستند که به طور مستقیم و غیر مستقیم از هم تأثیر می‌گیرند. تحقیقات نشان می‌دهد سلامتی در دستیابی به موفقیت و پیشرفت ابعاد مختلف یک مدرسه نفوذ دارد. سلامت و تندرستی دانش آموزان باعث افزایش حضور در مدرسه، مشارکت و عملکرد تفصیلی بالاتر و کسب نتایج آموزشی موفق تر می‌باشد.

می توان گفت روح یک جامعه آموزشی موفق سلامتی حاکم بر آن است.

همچنین مدرسه در ارتقاء سلامت دانش آموزان جایگاه ویژه ای دارد. چرا که دانش آموزان در حین تفصیل روزانه مدت زمان طولانی را در مدرسه سپری می‌کنند و تعاملات فراوانی را با محیط و افراد تجربه می‌کنند که می‌تواند بر سلامت حال و آینده آنان اثرگذار باشد، بنابراین **تأمین حداقل عوامل موثر بر حفظ و ارتقاء سلامت آنها در هر مدرسه ضروری است.**

از طرفی دانش آموزان در مدرسه علاوه بر یادگیری مهارت خواندن و نوشتن - می‌توانند دانش، نگرش، رفتار و مهارت‌هایی را کسب کنند که پایه و اساس تبدیل شدن به شهروندانی سالم، تفصیل کرده و منعقد باشد. از این رو مدارس در کنار آموزش، به عنوان مکانی برای ترویج رفتارهای سالم از جمله: فعالیت بدنی و آمادگی جسمانی، تغذیه مناسب، عدم مصرف دخانیات، پیشگیری از فحشونت و قلدری و شناخته شده اند. این رفتارها نیز علاوه بر تأثیر بر سلامت فردی، نقش تعیین کننده ای بر سلامت خانواده و جامعه دارد.

بنابراین بهترین اتفاق در مفهوم هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت ، تغییر رویکرد ها به سوی به رسمیت شناختن به هم پیوستگی لاینفک سلامت و آموزش و پرورش و مد نظر قرار دادن این حقیقت در تمام برنامه های مدرسه است.

تعریف مدرسه مروج سلامت

مدرسه مروج سلامت مدرسه ای است که به طور مداوم ظرفیت های خود را به عنوان یک محیط سالم برای زندگی، یادگیری و کار، تقویت می کند. مدرسه مروج سلامت همچنین مدرسه ای است که همه اعضای جامعه ی آن برای ارتقاء و یا حفظ سلامتی و توانمند سازی دانش آموزان، معلمان و کارکنان، والدین و جامعه بزرگتر همکاری می کنند.

مدرسه مروج سلامت

با استانداردهای
مدرسه مروج سلامت
بیشتر آشنا شویم!!!

استاندارد های هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

۱. مدیریت ، خطمشی ها و منابع مدرسه: رویکرد کل مدرسه در مدیریت و تعهد و سرمایه گذاری برای تبدیل شدن به یک مدرسه مروج سلامت وجود دارد.

۲. مشارکت مدرسه و جامعه: مشارکت و همکاری جامعه مدرسه از جمله معلمان، دانش آموزان، والدین و جوامع محلی برای حمایت از مدرسه مروج سلامت وجود دارد.

۳. برنامه های آموزشی مدرسه: برنامه آموزشی مدرسه شامل آموزش بهداشت در چهار بعد سلامت جسمانی ، به دانش آموزان، اولیاء دانش آموزان، معلمان و کارکنان مدارس می باشد .

۴. محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه: مدرسه از نظر اجتماعی – عاطفی دارای محیطی امن و حمایتی است.

۵. محیط فیزیکی مدرسه: مدرسه دارای فضای فیزیکی سالم، ایمن، امن و فراگیر در خصوص انجام فعالیت های زیست محیطی، لزوم وجود فضای سبز و تفکیک زباله و برنامه پاکسازی محیط مدرسه است.

۶. خدمات بهداشتی مدرسه: همه دانش آموزان به خدمات بهداشتی جامع مبتنی بر مدرسه یا مرتبط با مدرسه دسترسی دارند که نیازهای بهداشتی جسمی، عاطفی، روانی اجتماعی و مشاوره ای آنها را برطرف می کند

۷. بهبود تغذیه در مدرسه: انجام فعالیت ها و برنامه های فرهنگ سازی تغذیه سالم و تغذیه بومی، مکمل یاری، وجود فضای فیزیکی به عنوان پایگاه تغذیه سالم

۸. فعالیت بدنی در مدرسه : برنامه های آموزشی در خصوص اهمیت و تشویق گروه های هدف به انجام فعالیت بدنی – اجرای برنامه های فعالیت بدنی در مدرسه

استاندارد ۱:

مدیریت، خط‌مش‌ها و منابع مدرسه

ضرورت: مدرسه مروج سلامت نیازمند تعهد، سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی و تخصیص منابع توسط مسئولین مدرسه است.

سلامتی برآموزش اثر می‌گذارد و آموزش بر سطح سلامتی

سلامتی به طور نامحسوس بر فرآیندها، برنامه‌ها و سیاست‌های مدرسه تاثیر می‌گذارد و نمود آن در کیفیت و برون‌داد مدرسه آشکار می‌شود. بنابراین باور و به رسمیت شناختن این واقعیت توسط مسئولین مدرسه بسیار تاثیرگذار است، چرا که در این صورت "سلامتی نیز به عنوان ارزش‌ها، اولویت‌ها و نیازهای مدرسه شناخته می‌شود" و بر این اساس تعهد، سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی و تخصیص منابع مدرسه برای ارتقای سلامت مدرسه محقق می‌شود.

هدف: هدف این استاندارد تحقق تعهد و سرمایه‌گذاری مسئولین مدرسه برای اجرای مداوم و پایدار سیاست‌ها و برنامه‌های مدرسه مروج سلامت است به طوری که نتیجه آن در ساختار و عملکرد مدیر، کارکنان، معلمان، دانش‌آموزان و والدین آنان دیده شود و به طور مستمر توسط مسئولین مدرسه مورد پایش و ارزشیابی قرار گیرد.

بیانیه استاندارد:

مدرسه مامتعهد می‌گردد به طور هوشمند و مستمر برای ارتقا سلامت مدرسه، سرمایه‌گذاری کند.

برای رسیدن به استاندارد ۱ چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۱-انایز های مدرسه بر اساس استاندارد های مدرسه مروج سلامت و نیازهای مملی مدرسه مشخص گردد . ۲،افط مشی ها و سیاست های مدرسه براساس نیاز مملی و اولویت های شناسایی شده توسط دانش آموزان ، معلمان و کارکنان مدرسه و جوامع مملی در حیطه های کلیدی (مانند آموزش، خدمات بهداشتی، محیط فیزیکی و ایمنی، محیط اجتماعی عاطفی مدرسه ، رفاه، تغذیه) تعیین شود	۱.افط مشی ها و سیاست های مدرسه را برای تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت مشخص کنید
۳،افط مشی ها و سیاست های مدرسه همسو با فط مشی ملی باشد ۴،افط مشی مدرسه تداوم یازگیری و ارتقای سلامت را در مدرسه تضمین کند	
۱،۲ اقدامات لازم بر اساس فط مشی ها و سیاست ها و نیاز های سلامتی مدرسه در برنامه عملیاتی مشخص شود ۲،۲ نقش ها و مسئولیت های هیئت مدیره مدرسه، مدیریت، کارکنان، دانش آموزان، والدین و مراقبین و جوامع مملی را به طور شفاف بیان کند.	۲-برای تحقق فط مشی ها و سیاست های سلامت برنامه ای عملیاتی تهیه کنید
۲،۳ اقدامات و نقش ها به صورت فرآیند، عادلانه از طریق برنامه ریزی مشارکتی باشد. ۲،۱ تعاملات متناسب با نیاز های سلامت مدرسه و پتانسیل جوامع مملی در تامین آن در برنامه عملیاتی مشخص شود. این تعاملات و همکاری می تواند شامل مشارکت با مقامات و جوامع مملی باشد مانند دواهداشتی مملی، شهرداری منطقه ، اداره ورزش و جوانان ، داوطلبان سلامت ممله ، فیرین مملی، بسیج مملات ، فانه های سلامت مملات ، مدارس دیگر در صورت لزوم..... باشد	۲. تعامل منظم، ارتباط و همکاری با جامعه مدرسه و جوامع مملی را طبق استاندارد ۲ در برنامه عملیاتی تعریف کنید
۲،۲ این تعاملات و همکاری شامل مشارکت با والدین و انجمن اولیا و مربیان باشد. ۲،۳ فط مشی ها، اقدامات و نقش و انتظارات مدرسه به وضوح به همه افراد مرتبط ابلاغ شود.	
۳،۱ منابع برای اجرا و نظارت بر فط مشی ها مشخص شود. ۳،۲ تفصیص مستمر منابع تعریف شده و در بودجه بندی گنجانده شود.	۳. منابع انسانی، اطلاعاتی و مالی و تجهیزاتی مدرسه را برای پیشرفت در جهت تبدیل شدن به یک مدرسه مروج سلامت بررسی و در برنامه عملیاتی مشخص کنید.
۳،۳ برای یازگیری حرفه ای معلمان و سایر کارکنان مدرسه، از جمله کارکنان مراقبت های بهداشتی، در جهت تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت منابع خاص پیش بینی شود.	
۴،۱ سیستم های نظارت بر پیشرفت و اجرای برنامه عملیاتی و دستورالعمل ها به وضوح بیان شود.	۴. به طور منظم برای فط مشی ها ، اقدامات و منابع مدرسه نظارت کنید

چک لیست خود ارزیابی مدیریت ، رهبری ، خطامش ها و منابع مدرسه

ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا خط مشی ها و سیاست های مدرسه برای تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت مشخص کرده ایم؟			
۲	آیا برای تحقق خط مشی ها و سیاست های سلامت برنامه عملیاتی تهیه کرده ایم ؟			
۳	آیا منابع مورد نیاز را مشخص و در برنامه گنجانده ایم ؟			
۴	آیا در برنامه مسئولیت ها را مشخص نموده ایم؟			
۵	آیا اجرای برنامه عملیاتی و میزان دستیابی به اهداف را به طور مستمر پایش و ارزشیابی می کنیم ؟			

استاندارد ۲:

مشارکت مدرسه و جامعه

ضرورت: مشارکت و مشاوره فعال در جامعه مدرسه (کارکنان مدرسه ، دانش آموزان ،والدین و مراقبین سلامت) و بین مدرسه و جامعه محلی برای اجرای مدرسه مروج سلامت ضروری است. رویکرد مدرسه مروج سلامت ایجاب می کند که کل جامعه مدرسه درگیر و همه ذینفعان با چشم انداز مشترک و هماهنگ ، برای موفقیت متعهد باشند.

مشارکت و همکاری مدرسه و جامعه در رابطه با سلامتی و بهزیستی دانش آموزان، تاثیرات بلندمدت و ماندگاری خواهد داشت .

هدف: هدف این استاندارد موفقیت در جلب همکاری ، مشارکت و بهره مندی از توانایی ها و منابع افراد درون جامعه مدرسه و ذینفعان محلی در تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت می باشد .

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما و جامعه محلی برای ایجاد یک مدرسه مروج سلامت مشارکت و همکاری می کنند.

برای رسیدن به استاندارد ۲ چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۱. از مشارکت و همکاری دانش آموزان، والدین و خانواده ها در تمامی جنبه های عملیات مدرسه مرتبط با مدرسه مروج سلامت استفاده کنید.	۱. کمیته هایی برای تسهیل همکاری در داخل مدرسه و بین مدرسه و جوامع محلی تشکیل و اعضاء آن مشخص شود.
۲. والدین و خانواده ها، برنامه ریزی برای مدرسه مروج سلامت و اجرای فعالیت های آن مشارکت داده شوند.	۳. نمایندگان از دانش آموزان برای شرکت و همکاری با کمیته مدرسه مروج سلامت انتخاب شوند و به طور منظم و معنادار با آنها مشورت شود.
۴. شیوه مشارکت فعال و تعیین نقش دانش آموزان به ویژه سفیران سلامت در برنامه عملیاتی مشخص شود و سرمایه گذاری هایی برای ارتقای شایستگی دانش آموزان برای انجام فعالیت های مدرسه مروج سلامت انجام شود.	۱. ۲ جوامع محلی موثر بر ارتقا سلامت مدرسه را از جمله خیرین محله ، بسیج محلات ، هلال احمر ، خانه سلامت محله ، شهرداری منطقه و..... شناسایی شود .
۲. سلامت مدرسه تان استفاده کنید.	۲. ۲ نوع همکاری و مشارکتی که هر یک جوامع محلی می توانند در تامین نیاز های سلامتی مدرسه و منابع مورد نیاز داشته باشند مشخص شود
۳. از مشارکت و همکاری معلمان و کارکنان مدرسه در تمامی جنبه های عملیات مدرسه مرتبط با مدرسه مروج سلامت استفاده کنید.	۲. ۳ تعاملات رسمی و غیر رسمی با جوامع محلی جهت تحقق بند ۲.۲ انجام شود
۴. بر پیشرفت و عملکرد مشارکت مدرسه و جامعه در اجرای مدرسه مروج سلامت نظارت کنید.	۳. ۱ معلمان و کارکنان مدرسه برای تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت توانمند شوند
	۳. ۲ نقش معلمان در راهنمایی دانش آموزان برای حفظ و ارتقا سلامت مشخص شود
	۴. امکانیسم نظارت و بازفورد مشخص شود.

ادامه پیشنهادات

۵-۱ افراد تشکیل شورای سلامت مدرسه طبق دستورالعمل انتقاب و ابلاغ صادر و شورای سلامت مدرسه هر ۲ ماه یکبار (حداقل ۴ بار در سال) برگزار گردد . ۵-۲ استانداردها و خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و برنامه عملیاتی مربوطه برای اعضای شورای سلامت مدرسه تبیین و توجیه گردد . ۵-۳ نقش و شرح انتظارات از اعضای شورای سلامت مدرسه به کلیه اعضاء ابلاغ گردد. ۵-۴ روند پیشرفت برنامه و تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت و نتایج ممیزی داخلی در شورای سلامت مدرسه بررسی وجهت رفع نقاط ضعف برنامه ریزی گردد .	۵. شورای سلامت مدرسه را تشکیل دهید *(اعضاء و شرح انتظارات در ذیل جدول آمده است .)
۶-۱ سفیران سلامت دانش آموز انتقاب ،گروه بندی و نقش های آنان در سلامت مدرسه مشخص گردد.	۶- سفیران سلامت دانش آموز را انتقاب کنید.
۷-۱ برنامه ای برای اطلاع رسانی والدین از طریق رسانه های مدرسه و شبکه های اجتماعی طراحی و اجرا گردد.	۷- اطلاع رسانی عمومی داشته باشید
۸-۱ توجیه استانداردهای مدرسه مروج سلامت و خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت در جلسه انجمن اولیا مربیان مدرسه و جلب حمایت آنها ۸-۲ برگزاری یک جلسه توجیهی ویژه معلمان و آموزش استانداردها و خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه ۸-۳ برگزاری جلسه توجیهی ویژه والدین دانش آموزان و آموزش استانداردها و خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه ۸-۴ تهیه و اجرای برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>سفیران سلامت</u> در طول سال ۸-۵ تهیه و اجرای یک برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی معلمان در طول سال	۸- جلسات توجیهی درون مدرسه را برگزار کنید .
۹-۱ برگزاری جلسات توجیهی در خصوص استانداردهای مدرسه مروج سلامت و خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برای جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه مانند شهرداری منطقه ،خیرین محلی ، بسیج محلات ،فانه های سلامت محلات ، مدارس دیگر در صورت لزوم و.....	۹- جلسات توجیهی جوامع محلی را برگزار کنید .

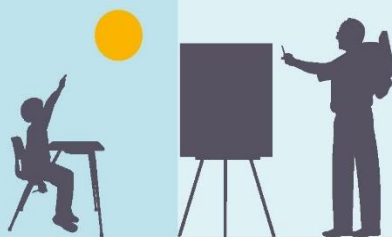
دانش آموزان چگونه می توانند در اجرای برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج

سلامت کمک کنند ؟

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

دانش آموزان چه می توانند بکنند ؟

بیاموزید چگونه از سلامتی خود مراقبت کنید و
سوالات خود را از معلم یا مراقب سلامت پرسید

روش های برخورد با خشونت
و زورگویی را بیاموزید

نحوه دریافت مراقبت های اولیه بهداشتی، مشاوره
و حمایت درمانی در صورت نیاز را فراگیرید

در حفظ ایمنی محیط مدرسه ، افزایش فضای سبز و برنامه پاکسازی
محیط مدرسه با مسئولین مدرسه همکاری و مشارکت کنید

همه افراد اطراف خود را تشویق کنید
تا سالم زندگی کنند

به طور فعال و موثر در کمیته های سلامت
مدرسه حضور داشته باشید تا مدرسه خود
را به مکان بهتری برای یادگیری تبدیل کنید

برای توانمند سازی و افزایش شایستگی های سفیران سلامت دانش آموز برنامه ریزی کنید
و با تعیین نقش های موثر برای آنان در اجرای مدرسه مروج سلامت از مشارکت دانش
آموزان بهره بگیرید .

چک لیست خود ارزیابی مشارکت مدرسه و جامعه				
ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا شورای سلامت مدرسه را تشکیل داده ایم ؟			
۲	آیا شورای سلامت مدرسه ما در اجرای استاندارد های مدرسه مروج سلامت موثر عمل می کند ؟			
۳	آیا دانش آموزان سفیران سلامت مدرسه ما ،درحفظ و ارتقا سلامت مدرسه موفق هستند؟			
۴	آیا سایر دانش آموزان مدرسه ما ،درحفظ و ارتقا سلامت مدرسه موفق هستند؟			
۵	آیا از عملکرد معلمان برای تحقق استاندارد های مدرسه مروج سلامت راضی هستیم ؟			
۶	آیا مشارکت والدین در رفع مشکلات بهداشتی مدرسه ما موثر بوده است ؟			
۷	آیا مشارکت انجمن اولیا و مربیان در رفع مشکلات بهداشتی مدرسه ما موثر بوده است ؟			
۸	آیا با مشارکت و همکاری جوامع محلی دولتی و غیر دولتی خیرین محله ، بسیج محلات ،هلال احمر ، اداره ورزش و جوانان ، داوطلبان سلامت محلی خانه سلامت محله ،شهرداری منطقه و.....توانسته ایم نیازهای سلامتی مدرسه را تامین کنیم ؟			

استاندارد ۳:

برنامه های آموزشی مدرسه

ضرورت: مدرسه به عنوان یک پایگاه تعلیم و تربیت با اجرای برنامه های آموزشی هدفمند سلامت می تواند بردانش، مهارت، نگرش و رفتارسلامتی دانش آموزان و جامعه مدرسه تاثیر بگذارد و به ارتقای سواد سلامت آنان کمک کند.

همچنین مدرسه با بکارگیری شیوه های نوین و فعال یادگیری دربرنامه های آموزشی می تواند زمینه یادگیری عمیق دانش آموزان را فراهم کند که درآن دانش نه تنها حفظ و درک می شود بلکه مهارت سلامت برای دانش آموز قابل اجراو منجر به تغییر رفتار شود .

هدف: هدف این استاندارد اجرای برنامه های آموزشی متناسب با ابعاد سلامتی (سلامت جسمانی ، روانی اجتماعی و معنوی و نهایتا بهزیستی) و بر اساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز در هر پایه تحصیلی به شیوه های فعال یادگیری است.

(آنچه لازم است دانش آموزان بدانند و به آن عمل کنند نه آنچه برای دانستن مفید است)

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما آموزش سلامت و توانمند سازی دانش آموزان ، معلمان و والدین را با برنامه ای منظم و مداوم انجام می دهد .

برای رسیدن به استاندارد ۳ چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۱، استانداردها، فط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت در جلسه انجمن اولیا و مربیان مدرسه و جلب حمایت آنها آموزش داده شود	۱. جلسات توجیهی و آموزشی درون مدرسه و برون مدرسه برای آموزش استانداردها، فط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برگزار کنید
۲، ایک جلسه آموزشی - توجیهی ویژه معلمان و آموزش استانداردها، فط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه برگزار گردد.	
۳، ا جلسه آموزشی - توجیهی ویژه والدین دانش آموزان و آموزش استانداردها، فط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه برگزار گردد.	
۴، ا جلسات توجیهی در فصول استانداردها، فط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برای جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه مانند شهرداری منطقه، خیرین محلی، بسیج محلات، خانه های سلامت محلات، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... برگزار گردد.	
۲، ا دسترسی دیجیتال (شبکه های اجتماعی)، ایپاد دسترسی فیزیکی (اطلاع رسانی در برد اختصاصی، مفتوای آموزشی متناسب در کتابخانه) ایپاد گردد.	۲. دسترسی به مطالب آموزشی کلیدی بر اساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز در هر پایه
۲، ۲ اطلاع رسانی به دانش آموزان در فصول نمونه دسترسی به مطالب آموزشی کلیدی سلامت مورد نیاز شان توسط مدیر، معلمان و کارکنان مدرسه انجام شود.	تفصیلی در مدرسه ایپاد کنید.
۲، ۳ استراتژی های یادگیری از راه دور و آموزش از راه دور برای تکمیل آموزش ها و ترویج سلامت به کار روند	

ادامه برای رسیدن به استاندارد ۳ چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۴،۱ مسئولین مدرسه نیاز های آموزشی سلامت در ابعاد سلامت جسمی ، روانی اجتماعی و عاطفی را به تفکیک برای معلمان ، والدین، دانش آموزان شناسایی کنند (مراکز ۳ نیاز آموزشی) ۴،۲ براساس نیازها، برنامه آموزش سلامت باهدف ایجاد دانش، نگرش، مهارت های مرتبط و رشد اجتماعی دانش آموزان به صورت دوره ای وبا استفاده از شیوه های فعال آموزشی در طول سال تمصیلی طراحی و اجرا کنند.	۴. نیازهای آموزشی سلامت ، معلمان ، دانش آموزان ، والدین مدرسه را شناسایی کنید و در برنامه عملیاتی مطرح شده در استاندارد یک ، در قالب یک برنامه آموزشی بگنجانید .
۵،۱ برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>سفیران سلامت</u> در طول سال تهیه و اجرا گردد.	۵. نقش دانش آموزان ، والدین و معلمان همپنین
۵،۲ یک برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>معلمان</u> در طول سال تهیه و اجرا گردد.	جوامع محلی را برای بهتر برگزار کردن آموزش ها
۵،۳ معلمان پیشنهادهای بهداشتی متناسب نیازهای رشدی دانش آموزان را در کلاس درس اعلام کنند .	تعریف و در برنامه عملیاتی ذکر کنید
۵،۴ معلمان و کارکنان مدرسه به گونه ایی توانمند شوند که بتوانند در یادگیری آموزش سلامت و رفتارهای بهداشتی دانش آموزان را راهنمایی و در صورت نیاز ارجاع دهند.	برگزار کردن آموزش ها
۵،۵ برنامه های آموزشی به گونه ای باشد که دانش آموزان را به تعاملات و همکاری تشویق کند .	تعریف و در برنامه عملیاتی ذکر کنید
۵،۶ برای اجرای آموزش ها علاوه بر جامعه مدرسه بهتر است از جوامع محلی نیز بهره گرفته شود .	برگزار کردن آموزش ها
۶،۱ برنامه ای برای ارزشیابی آموزش ها طراحی و اجرا گردد .	۶. آموزش ها را ارزشیابی کنید

چک لیست خود ارزیابی برنامه های آموزشی مدرسه

ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا انجمن اولیا مربیان ،معلمان ،والدین، مدرسه ما در خصوص استانداردها،خط مشی ها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت را توجیه شده اند ؟			
۲	آیا جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه ما مانند شهرداری منطقه ،خیرین محلی، بسیج محلات ،خانه های سلامت محلات، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... توجیه شده اند ؟			
۳	آیا دانش آموزان مدرسه ما اگر بخواهند در مورد یک موضوع سلامتی شان اطلاعات درستی را بدست آورند، در مدرسه دسترسی مناسب براساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز در هر پایه تحصیلی ایجاد کرده ایم؟(فیزیکی، دیجیتالی آموزش از راه دور و.....)			
۴	آیا به دانش آموزان روش های دسترسی به اطلاعات سلامتی صحیح را آموخته ایم ؟			
۵	آیا معلمان و سایر کارکنان می توانند برای دسترسی به این اطلاعات دانش آموزان را راهنمایی کنند ؟			
۶	آیا برای آموزش سلامت براساس نیاز های دانش آموزان ، معلمان و والدین مدرسه در طول سال تحصیلی برنامه ریزی کرده ایم؟			
۷	آیا در آموزش ها از روش های یادگیری فعال و مشارکت دانش آموز استفاده می کنیم ؟			
۸	آیا موفق شدیم از مشارکت و حمایت جوامع محلی برای تامین نیاز های آموزشی سلامت استفاده کنیم ؟			
۹	آیا سفیران سلامت مدرسه آموزش های سلامت لازم را دیده اند ؟			
۱۰	آیا معلمان مدرسه آموزش های سلامت لازم را دیده اند ؟			
۱۱	آیا معلمان توصیه های بهداشتی متناسب نیازهای رشدی دانش آموزان را در کلاس ها مطرح می کنند ؟			
۱۲	آیا آموزش ها را ارزشیابی کرده ایم ؟			

استاندارد ۴:

محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه:

ضرورت: تغییر رویکرد به سمت ایجاد جو آموزشی امن و حمایتی برای مدرسه حیاتی است. محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه شامل هنجارها، ارزش‌ها، رفتارها و نگرش‌های افراد در جامعه مدرسه (معلمان، کارکنان و دانش‌آموزان) و کیفیت روابط بین فردی و تعاملات آن‌ها است. برای ایجاد محیط اجتماعی – عاطفی مطلوب در مدرسه، باید فضایی امن و حمایتی در مدرسه حاکم شود به طوری که در آن دانش‌آموزان احساس احترام، مشارکت و تعلق به مدرسه داشته و در روابط اجتماعی خود ارتقاء سلامت و بهزیستی را ترویج کنند و نهایتاً برون داد آن، نهادینه شدن ارتباط اجتماعی – عاطفی مثبت در عملکرد بین فردی آینده دانش‌آموزان در خانواده، جامعه و محل کارشان خواهد بود.

هدف: هدف استاندارد ۴ تحقق سرمایه‌گذاری اختصاصی در محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه برای ارتقای رفاه، اعتماد به نفس و احترام متقابل همه اعضای مدرسه و جوامع محلی است. مدرسه مروج سلامت مستلزم آن است که برنامه جامع، برای ایجاد محیط اجتماعی – عاطفی مثبت در اولویت سیاست مدرسه قرار گیرد به طوری که صفات و ویژگی‌های آن در تمام تعاملات دانش‌آموزان، پرسنل و اعضای جامعه مدرسه تجسم پیدا کند.

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما برای ایجاد یک محیط اجتماعی-عاطفی مثبت، حمایتی و امن تلاش می‌کند.

برای رسیدن به استاندارد ۴ چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۱، برنامه ریزی شود در مدرسه روابط و تعاملات به گونه ای پرورش یابد که و عزت نفس و اعتماد به نفس را در همه افراد (معلمان ، دانش آموز، والدین) تقویت کند. ۲، برنامه ریزی شود برای ایجاد محیطی امن و حمایتی در مدرسه افراد در جامعه مدرسه با احترام و مهربانی در تمام تعاملات با یکدیگر رفتار کنند. (به عنوان مثال حذف تحمل تبعیض ، قلدری و ترساندن ، تنبیه بدنی یا آزار و اذیت .) ۳، برنامه ریزی شود محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه، برابری پرورش دهد به عنوان مثال ترویج فراگیر بودن ، استقبال از تنوع، گوناگونی و تفاوت در افراد جامعه مدرسه و جامعه ملی ۴، برنامه ریزی شود تغییرات لازم در محیط فیزیکی مدرسه برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی انجام شود به عنوان مثال استفاده از رنگ ها در مکان های مختلف و مناسب سازی رنگ کلاس ها با سن و جنس دانش آموز ، رنگ نیمکت ها ۵، برنامه های اجتماعی تفریحی برای دانش آموزان تنها و مشترک با والدین اجرا شود.	۱. سیاست های مدرسه را در مسیرهای مشخص برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب در مدرسه تعیین کنید.
۱، ۲ اصول مورد نظر برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب در مدرسه مشخص شود (برای اینکه از مشارکت و نظر سنجی ذینفعان در مدرسه و همچنین جوامع ملی استفاده و توافق شود) ۲، نیازهای مدرسه برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب بر اساس اصول توافقی بند ۱، ۲ مشخص گردد. ۳، ۲ از مشارکت و حمایت جامعه مدرسه (معلمان ، دانش آموز، والدین) انجمن اولیا و مربیان و جوامع ملی مانند شهرداری منطقه ، فیرین ملی، بسیج ملات ، فانه های سلامت ملات ، مدارس دیگر در صورت لزوم و برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب مدرسه استفاده گردد. ۴، ۲ معلمان آموزش حرفه ای برای توسعه مهارت ها برای حمایت از یک جو مدرسه ایمن و سالم ، از جمله افزایش ارتباطات با دانش آموزان و خانواده ها، دریافت کنند.	۲. این مدرسه دارای سرمایه گذاری کافی بوده و منابع کافی برای ترویج محیطی اجتماعی و عاطفی حمایتی و امن برخوردار است.
۱، ۳ مدرسه مکانیسم هایی برای تشفیص و شناسایی هر گونه اختلال در محیط اجتماعی - عاطفی توسط دانش آموزان و معلمان داشته باشد و مدافله مناسب اقدامات اصلاحی لازم را برای حفظ محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب مدرسه انجام دهد.	۳. محیط اجتماعی - عاطفی در مدرسه به طور منظم نظارت می شود، و اقدامات اصلاحی و پسنفوراند برای تضمین و اطمینان از یک محیط مثبت انجام میشوند .

چک لیست خود ارزیابی محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه

ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا برنامه های موثر در پرورش روابط و تعاملات به منظور تقویت عزت نفس و اعتماد به نفس در معلمان ، کارکنان و دانش آموزان اجرا کرده ایم ؟			
۲	آیا برنامه های موثر برای ایجاد احترام و مهربانی در رفتار و تمام تعاملات معلمان ، کارکنان و دانش آموزان با یکدیگر به منظور فراهم نمودن محیطی امن و حمایتی در مدرسه اجرا کرده ایم ؟			
۳	آیا برنامه های ما برای حذف تحمل تبعیض ، قلدری و ترساندن ، تنبیه بدنی یا آزار و اذیت در مدرسه موثر بوده است ؟			
۴	آیا موفق شده ایم تغییرات لازم در محیط فیزیکی برای ایجاد محیط اجتماعی – عاطفی در مدرسه مانند استفاده از رنگ ها در مکان های مختلف و مناسب سازی رنگ کلاس ها با سن و جنس دانش آموز ، رنگ نیمکت ها و.... انجام دهیم ؟			
۵	آیا برنامه های اجتماعی تفریحی برای دانش آموزان تنها و مشترک با والدین در مدرسه ما موفق است ؟			
۶	آیا سرمایه گذاری کافی و منابع کافی برای ترویج محیطی اجتماعی و عاطفی حمایتی و امن در مدرسه با همکاری ، مشارکت و حمایت جامعه مدرسه و جوامع محلی تامین شده است ؟			
۷	آیا معلمان مدرسه ما به طور حرفه ای برای توسعه مهارت ها و حمایت از یک جو مدرسه ایمن و سالم، از جمله افزایش ارتباطات با دانش آموزان و خانواده ها، توانمند هستند؟			
۸	آیا محیط اجتماعی – عاطفی در مدرسه به طور منظم برای تشخیص و شناسایی هر گونه اختلال نظارت می کنیم و در انجام اقدامات اصلاحی و پاسخگویی برای تضمین و اطمینان از یک محیط مثبت موفق بوده ایم؟			

استاندارد ۵:

محیط فیزیکی مدرسه:

ضرورت: محیط فیزیکی مدرسه به دلیل حضور مستمر و طولانی دانش آموز و جامعه مدرسه به طور مستقیم و یر مستقیم بر سلامت آنها تأثیر می گذارد. تأثیر مستقیم آن بر رفاه و یادگیری (مانند محیط های فیزیکی تمیز و در دسترس که با مقررات ایمنی و بهداشتی مطابقت دارد) و تأثیرات غیرمستقیم (مانند تبلیغات).

یک محیط سالم و امن در مدرسه، دسترسی به پیش نیازهای لازم برای سلامتی و یادگیری بهینه را از قبیل: روشنایی، آب آشامیدنی سالم، سرویس بهداشتی، تغذیه سالم، محیط فیزیکی مدرسه شامل محوطه مدرسه، امکانات و تجهیزات مانند کلاس های درس، اتاق بهداشت، امکانات ورزشی، ایجاد می کند.

هدف: هدف استاندارد ۵ تحقق سرمایه گذاری بر محیط فیزیکی یک مدرسه برای ایجاد یک محیط پایدار از نظرایمنی و سلامتی برای همه دانش آموزان و جامعه مدرسه در طول ساعات مدرسه است.

*همچنین محیط فیزیکی مدرسه نیازهای محیطی مربوط به دانش آموزان معلول را مبتنی بر نیاز و همسو بودن با سیاست ها و مقررات ملی تسهیل می کند.

بیانیه استاندارد:

سیاست های مدرسه ما محیط امنی و سالمی را برای همه اعضای جامعه مدرسه تضمین می کند که با خط مشی ملی همسو می باشد

برای رسیدن به استاندارد چه کنیم ؟

پیشنهادهای

۱،۱ محل امراض مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأیید باشد	۱. وضعیت مکانی و فضای مدرسه را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست یک مراجعه کنید.
۲،۱ مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان باشد.	
۳،۱ انقشه ساختمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم باشد	
۴،۱ اتمهیدات لازم انجام شده برای کنترل مشروبات و چونندگان مورد تأیید باشد.	
۵،۱ پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایثار کرد و غبار شود.	
۶،۱ درها و پنجره ها دارای ویژگی لازم باشد.	
۱،۲ کف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد	۲. وضعیت فضای کلاس ها را استاندارد کنید . برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست دو مراجعه کنید .
۲،۲ محل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم باشد	
۳،۲ فضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان باشد	
۴،۲ میز و نیمکت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد	
۵،۲ تابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و در محل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان نصب شده باشد	
۶،۲ ماژیک و کچ مورد استفاده دارای برچسب استاندارد باشد	
۱،۳ کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد	۳. وضعیت آبدارخانه را استاندارد کنید . برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سه مراجعه کنید .
۲،۳ ینفخال مورد استفاده سالم باشد	
۳،۳ سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم باشد	
۴،۳ سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای خروجی هدایت شود	
۵،۳ ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شود	

۴. وضعیت

اتاق استراحت معلمان
را استاندارد کنید

۴،۱ اتاق استراحت معلمان دارای ویژگی های لازم باشد

۵،۱ نماز خانه کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد	۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست چهارم مراجعه کنید
۵،۲ آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم باشد	
۵،۳ سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد / دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز باشد	
۶،۱ سیستم آبرسانی ویژگی های لازم را دارا باشد (اتصال به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی / مخزن بهداشتی آب آشامیدنی و کندزدایی دوره ای)	۶. وضعیت سیستم آبرسانی و شرایط آبفوری ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست پنجم مراجعه کنید
۶،۲ کف آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مبرای فاضلاب باشد	
۶،۳ دیوار لبه آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مبرای فاضلاب باشد	
۶،۴ دیوار اطراف آبفوری قابل شستشو باشد	
۶،۵ آبفوری ها با شیرهای مناسب مجهز باشد	
۶،۶ آبفوری به تعداد کافی (مداقل برای هر ۴۵ دانش آموز یک آبفوری) وجود داشته باشد	
۶،۷ ارتفاع شیر آبفوری ها متناسب با سن دانش آموزان باشد	
۶،۸ آبفوری خارج از سرویس های بهداشتی امدات گردیده باشد	
۷،۱ به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمة توالت امدات گردیده باشد	۷. وضعیت توالت ها و دستشویی ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست ششم مراجعه کنید
۷،۲ به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شده باشد	
۷،۳ دستشویی ها دارای شرایط بهداشتی باشند	
۷،۴ ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۷۵-۹۰ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد	
۷،۵ در دست شویی ها مخزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود داشته باشد	

۰.۸ وضعیت سیستم

جمع آوری و دفع

فاضلاب را

استاندارد کنید برای

آگاهی از استاندارد ها به

پیوست هفت مراجعه کنید

۱.۸ سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم باشد

۹.۱ دما و رطوبت مطابق ضوابط باشد	۹. وضعیت دما و رطوبت، روشنایی، تهویه و صدا، مناسب و کافی را
۹.۲ روشنایی مطابق ضوابط باشد	استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هشت مراجعه کنید
۹.۳ تهویه مطابق ضوابط باشد	
۹.۴ تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شود	
۱۰.۱ تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار، راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد	۱۰. وضعیت محیط مدرسه، ایمنی کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست نه مراجعه کنید
۱۰.۲ آلف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده باشد	
۱۰.۳ سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد	
۱۰.۴ معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را داشته باشند	
۱۰.۵ در صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه باشد	
۱۰.۶ ممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده باشد	
۱۰.۷ اسیم کشی های برق توکار و ایمن باشند	
۱۱.۱ ازباله دان بهداشتی در دراز ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد	۱۱. وضعیت سیستم مدیریت پسماند مدرسه، استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست ده مراجعه کنید
۱۱.۲ ازباله ها، روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردد	

۱۲،۱ ممنوعیت امداد ترانس و بالکن رعایت شده باشد ۱۲،۲ فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد	۱۲.وضعیت موارد ایمنی برای پیشگیری از حوادث مدرسه را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست یازده مراجعه کنید
۱۳،۱ وجود فضای سبز مانند درختان، چمن کاری فضاهای موجود، باغچه و گلکاری آن، گلدان و .. به ازای هردانش آموز ۵، متر مربع باشد	۱۳.وضعیت فضای سبز در مدرسه را بهبود ببخشید
۱۴،۱ تفکیک و جدا سازی زباله در مبداء (فشک، تر و جامد) انجام شود ۱۴،۲ صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذهای مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود ۱۴،۳ دانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش ببینند ۱۴،۴ دانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش ببینند ۱۴،۵ در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شود	۱۴.وضعیت فعالیت های زیست محیطی در مدرسه را ارتقاء دهید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست دوازده مراجعه کنید
۱۵،۱ سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شده باشد ۱۵،۲ ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شده باشد ۱۵،۳ امعاینه فنی خودرو و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شده باشد ۱۵،۴ رفتار، رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شده باشد ۱۵،۵ هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گیرد ۱۵،۶ در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد ۱۵،۷ در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، حمله حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام می شود	۱۵.وضعیت فعالیت های سرویس مدرسه و ایمنی محیط خارج از مدرسه از در مدرسه را ارتقاء دهید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سیزده مراجعه کنید

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱. وضعیت مکانی و فضای مدرسه را استاندارد کردیم. برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست یک مراجعه کنید.			۱,۱ آیا محل احداث مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأیید است؟
			۱,۲ آیا مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان است؟
			۱,۳ آیا نقشه ساختمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم است؟
			۱,۴ آیا تمهیدات لازم انجام شده برای کنترل حشرات و جوندگان مورد تأیید است؟
			۱,۵ آیا پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار است؟
			۱,۶ آیا درها و پنجره ها دارای ویژگی لازم است؟
۲. وضعیت فضای کلاس ها را استاندارد کردیم. برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست دو مراجعه کنید.			۲,۱ آیا کف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم است؟
			۲,۲ آیا محل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم است؟
			۲,۳ آیا فضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان است؟
			۲,۴ آیا میز و نیمکت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان است؟
			۲,۵ آیا تابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و در محل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان نصب شده است؟
			۲,۶ آیا ماژیک و گچ مورد استفاده دارای برچسب استاندارد است؟

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه				
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم	
۳,۱ آیاکف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم است ؟				۴,۳ وضعیت آبدارخانه و اتاق استراحت معلمان را استاندارد کردیم برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سه مراجعه کنید .
۳,۲ آبایخچال مورد استفاده سالم است ؟				
۳,۳ آیاسینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است؟				
۳,۴ آیاسینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای خروجی هدایت است؟				
۳,۵ آیاظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری است؟				
۴,۱ آیاتاق استراحت معلمان دارای ویژگی های لازم است				
۵,۱ آیا نماز خانه کاملا تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع است ؟				۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست چهار مراجعه کنید
۵,۲ آیا آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم است ؟				
۵,۳ آیا سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد/ دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز است ؟				

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۶,۱ آیا سیستم آبرسانی ویژگی های لازم را دارا است ؟			
۶,۲ آیا کف آبخوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب است؟			
۶,۳ آیا دیوار لبه آبخوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب است ؟			
۶,۴ آیا دیوار اطراف آبخوری قابل شستشو است؟			
۶,۵ آیا آبخوری ها با شیرهای مناسب مجهز است ؟			
۶,۶ آیا آبخوری به تعداد کافی وجود دارد؟			
۶,۷ آیا ارتفاع شیر آبخوری ها متناسب با سن دانش آموزان است؟			
۶,۸ آیا آبخوری خارج از سرویسهای بهداشتی احداث گردیده است؟			
۷,۱ آیا به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه تواله احداث گردیده است			
۷,۲ آیا تواله ها دارای شرایط بهداشتی هستند؟			
۷,۳ آیا به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شده است؟			
۷,۴ آیا دستشویی ها دارای شرایط بهداشتی هستند؟			
۷,۵ آیا ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان است؟			
۷,۶ در دست شویی ها مخزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود دارد؟			

وضعیت سیستم آبرسانی و شرایط آبخوری ها را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست پنج مراجعه کنید

وضعیت دستشویی ها را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست شش مراجعه کنید

(ادامه)فوداریابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه				
فاضلاب	دفع	وضعیت	موضوع	بلی
برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هشت مراجعه کنید	وضعیت ۸	دفع	۸،۱ آیا سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم است ؟	خیر
		وضعیت ۹	۹،۱ آیداما و رطوبت مطابق ضوابط است ؟	
			۹،۲ آیاروشنایی مطابق ضوابط باشد است ؟	
			۹،۳ آیاتهوویه مطابق ضوابط است ؟	
			۹،۴ آیاتمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام است ؟	
	وضعیت ۱۰	محیط مدرسه را ایمن کردیم	۱۰،۱ آیاتابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فراروراه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته است ؟	
			۱۰،۲ آیاکف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده است ؟	
			۱۰،۳ آیاسیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده است ؟	
			۱۰،۴ آیامعلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را دارند؟	
			۱۰،۵ آیادر صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه است ؟	
			۱۰،۶ آیاممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده است ؟	
			۱۰،۷ آیاسیم کشی های برق توکار و ایمن هستند ؟	

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱۱. وضعیت سیستم مدیریت پسماند مدرسه را استاندارد کردیم برای آگاهی از استاندارد ها به پوست نه مراجعه کنیم			۱۱,۱ آیا زباله دان بهداشتی در دار ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود دارد؟
			۱۱,۲ آیا زباله ها روزانه تخلیه و به موقع شستشو و تمیز می گردد؟
۱۲. وضعیت موارد ایمنی برای پیشگیری از حوادث مدرسه را استاندارد کردیم برای آگاهی از استاندارد ها به پوست ده مراجعه کنیم			۱۲,۱ آیا ممنوعیت احداث تراس و بالکن رعایت شده است ؟
			۱۲,۲ آیا فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم است ؟
			۱۲,۳ آیا حوض ها / آب نماها / آزمایشگاه / کارگاه / فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده است ؟
۱۳. وضعیت فضای سبز در مدرسه را بهبود بخشیدیم			۱۳,۱ آیا وجود فضای سبز مانند درختان، چمن کاری فضاهای موجود، باغچه و گلکاری آن، گلدان و .. به ازای هردانش آموز ۰,۵ متر مربع است ؟
			۱۴,۱ آیا تفکیک و جدا سازی زباله در مبداء (خشک، تر و جامد) انجام می شود؟
۱۴. وضعیت فعالیت های زیست محیطی در مدرسه را ارتقاء داده ایم			۱۴,۲ آیا صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذهای مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود؟

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱۴. وضعیت فعالیت های زیست محیطی در مدرسه را ارتقاء داده ایم			۱۴,۳ آیا دانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش دیده اند ؟
			۱۴,۴ آیا دانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش دیده اند
			۱۴,۵ آیا در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شده است ؟
۱۵. وضعیت فعالیت های سرویس مدرسه و ایمنی محیط خارج از مدرسه از در مدرسه را ارتقاء دهید			۱۵,۱ آیا سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شده است ؟
			۱۵,۲ آیا ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شده است ؟
			۱۵,۳ آیا معاینه فنی خودرو انجام و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شده است ؟
			۱۵,۴ آیا رفتار رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شده است ؟
			۱۵,۵ آیا هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گرفته است ؟
			۱۵,۶ آیا در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد؟
			۱۵,۷ آیا در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، حمله حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام شده است ؟

استاندارد ۶:

خدمات بهداشتی مدرسه:

ضرورت: مدرسه یک فرصت کلیدی برای دسترسی به مدیر، معلمین، کارکنان، دانش آموزان و خانواده های آنها جهت ارائه خدمات بهداشتی لازم را فراهم می کند. خدمات بهداشتی شامل خدمات مختلفی از جمله: غربالگری، مداخلات پیشگیرانه، ارزیابی بالینی و مدیریت شرایط سلامتی و بیماری جامعه مدرسه در زمینه هایی مانند سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد، پیشگیری از رفتارهای پر خطر و پیشگیری از اختلال، بیماری و آسیب ها بر اساس پرونده الکترونیک سلامت هر گروه سنی، کمک های اولیه و فوریت ها

هدف: هدف این استاندارد اطمینان از آن ارائه خدمات بهداشتی به جامعه مدرسه (معلمین، کارکنان، دانش آموزان و خانواده های آنها)

بیانیه استاندارد:

همه گروه های جامعه مدرسه (معلمین، کارکنان، دانش آموزان و خانواده های آنها) به خدمات بهداشتی دسترسی دارند.

برای رسیدن به استاندارد ۶ چه کنیم ؟

پیشنهادهات	
۱، ا. ا. اتاق بهداشت مجهز در مدرسه وجود داشته باشد.	۱. ارائه خدمات بالینی به دانش آموزان را پیگیری نمایید
۲، ا. مراقب سلامت / رابط بهداشت بطور منظم طبق برنامه تعیین شده در مدرسه حضور داشته باشد	
۳، ا. پرونده الکترونیک سلامت طبق برنامه تعیین شده، برای دانش آموزان تشکیل شده باشد	
۴، ا. لیست موارد نیازمند ارجاع ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی یا بر اساس فرم خلاصه معاینات تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شود	
۵، ا. واکسیناسیون تمام دانش آموزان طبق دستورالعمل کامل انجام شود	
۶، ا. لیست اسامی دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه (منظور دانش آموزان مبتلا به صرع ، دیابت ، هموفیلی ، بیماریهای قلبی عروقی ، فشار خون ، تالاسمی ، اختلالات روانی ، آسم ، آلرژی ، سل و..... مشخص شده باشد	
۷، ا. آموزش های لازم به معلمان و والدین دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه داده شود	
۸، ا. داروهای اورژانسی و تجهیزات مورد نیاز برای دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه در مدرسه وجود داشته باشد	
۹، ا. موارد بیماری یا اختلال جدید شناسایی شده در مدرسه را به واحد بهداشتی منطقه گزارش شود	
۱، ۲، ا. مطابق ماده ۲۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس جعبه کمک های اولیه با تجهیزات کامل در مدرسه وجود داشته باشد	۲. آمادگی لازم در مدرسه برای مدیریت موارد اورژانسی ، حوادث و فوریت ها ایجاد کنید
۲، ۳، ا. کارکنان مدرسه و دانش آموزان در زمینه انجام کمک های اولیه آموزش ببینند	
۳، ۴، ا. آدرس و شماره تلفن منزل و محل کار والدین برای مواقع اورژانسی در دسترس باشد.	
۴، ۵، ا. شماره تلفن اورژانس، بیمارستان، آتش نشانی و مراکز خدمات جامع سلامت در دسترس باشد	

۵,۲ افراد علاقه مند و توانمند از بین کارکنان، دانش آموزان و مراقب سلامت بعنوان مسئول در زمینه کمک های اولیه انتساب و آموزش های لازم را دریافت کنند و به صورت فصلی آموزش ها تکرار شود و در تمام ساعات موظف در مدرسه حضور داشته باشند .	
۱,۳ پرونده الکترونیک سلامت طبق برنامه تعیین شده، برای کارکنان تشکیل شده باشد. ۲,۳ لیست موارد نیازمند ارجاع ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی یا بر اساس فرم خلاصه معاینات تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شود. ۳,۳ واکسیناسیون تمام کارکنان طبق دستورالعمل کامل انجام شود. ۴,۳ داروهای اورژانسی و تجهیزات مورد نیاز برای کارکنان در مدرسه وجود داشته باشد.	۳.۱. ارائه خدمات بالینی به کارکنان را پیگیری نماید
۱,۴ مشاور (با تمهيلات مرتبط روانشناسی شامل گرایش های بالینی، مشاور، عمومی، تربیتی) تمام وقت و یا نیمه وقت برای انجام خدمات مشاوره ای و آموزشی در مدرسه حضور داشته باشد . ۲,۴ با توجه به پایه و مقطع تحصیلی، مهارت های زندگی (توسط مشاور مدرسه با تمهيلات مرتبط روانشناسی و یا کارشناس سلامت روان مرکز خدمت جامع سلامت) به دانش آموزان داده شود ۳,۴ به اولیاء دانش آموزان (توسط مشاور مدرسه با تمهيلات مرتبط روانشناسی و یا کارشناس سلامت روان مرکز خدمت جامع سلامت) در زمینه مهارت های فرزند پروری آموزش داده شود ۴,۴ دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پرخطر (جرم و بزه ، فرزندان طلاق، فقر اقتصادی، سوء مصرف مواد، سیگار و مواد دفانی، مشروبات الکلی، اختلال سلوک، رفتارهای ضد اجتماعی، بد سرپرستی و یا بی سرپرستی) شناسایی و بصورت مکرمانه و با کد ارجاع به مراکز خدمات سلامت ارجاع و تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شوند. ۶,۴ دانش آموزان مبتلا به مشکلات رفتاری و اختلالات روانپزشکی شناسایی و بصورت مکرمانه و با کد ارجاع به مراکز خدمات سلامت ارجاع و تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شوند.	۴.۴ امکانات ارائه خدمات سلامت روان و مشاوره ای به دانش آموزان را فراهم نماید

چک لیست خود ارزیابی خدمات بهداشتی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱،۱ آیا اتاق بهداشت مجهز در مدرسه وجود داشته دارد؟			۱. ارائه
۱،۲ آیامراقب سلامت/ رابط بهداشت بطور منظم طبق برنامه تعیین شده در مدرسه حضور دارد ؟			خدمات بالینی به دانش آموزان را پیگیری نموده ایم
۱،۳ آیاپرونده الکترونیک سلامت طبق برنامه تعیین شده، برای دانش آموزان تشکیل شده است ؟			
۱،۴ آیالیست موارد نیازمند ارجاع ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی یا بر اساس فرم خلاصه معاینات تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شده است ؟			
۱،۵ آیاواکسیناسیون تمام دانش آموزان طبق دستورالعمل کامل انجام شده است ؟			
۱،۶ آیالیست اسامی دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه (منظور دانش آموزان مبتلا به صرع ، دیابت ، هموفیلی ،بیماریهای قلبی عروقی ، فشار خون ،تالاسمی ،اختلالات روانی ،آسم ، آلرژی ، سل و..... مشخص شده است ؟			
۱،۷ آیاآموزش های لازم به معلمین و والدین دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه داده شده است ؟			
۱،۸ آیاداروهای اورژانسی و تجهیزات مورد نیاز برای دانش آموزان نیازمند مراقبت ویژه در مدرسه وجود داشته دارد؟			
۱،۹ آیاموارد بیماری یا اختلال جدیدشناسایی شده در مدرسه به واحد بهداشتی منطقه گزارش شده است ؟			

چک لیست خود ارزیابی خدمات بهداشتی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۲.۱ آیا مطابق ماده ۲۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس جعبه کمک های اولیه با تجهیزات کامل در مدرسه وجود دارد؟			۲.آمادگی لازم در مدرسه برای مدیریت موارد اورژانسی ، حوادث و فوریت ها ایجاد کرده ایم
۲.۲ آیا کارکنان مدرسه و دانش آموزان در زمینه انجام کمک های اولیه آموزش دیده اند؟			
۲.۳ آیا آدرس و شماره تلفن منزل و محل کار والدین برای مواقع اورژانسی در دسترس است ؟			
۲.۴ آیا شماره تلفن اورژانس، بیمارستان، آتش نشانی و مراکز خدمات جامع سلامت در دسترس است ؟			
۲.۵ آیا افراد علاقه مند و توانمند از بین کارکنان ، دانش آموزان و مراقب سلامت بعنوان مسئول در زمینه کمک های اولیه انتخاب و آموزش های لازم را دریافت کنند و به صورت فصلی آموزش ها تکرار شود و در تمام ساعات موظف در مدرسه حضور داشته باشند؟			
۳.۱ آیا پرونده الکترونیک سلامت طبق برنامه تعیین شده، برای کارکنان تشکیل شده است ؟			۳.ارائه خدمات بالینی به کارکنان را پیگیری نموده ایم
۳.۲ آیا لیست موارد نیازمند ارجاع ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی یا بر اساس فرم خلاصه معاینات تا حصول نتیجه نهایی پیگیری شده است ؟			
۳.۳ آیا واکسیناسیون تمام کارکنان طبق دستورالعمل کامل انجام شده است ؟			
۳.۴ آیا داروهای اورژانسی و تجهیزات مورد نیاز برای کارکنان در مدرسه وجود دارد؟			

چک لیست خود ارزیابی خدمات بهداشتی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۴.۱ امکانات ارائه خدمات سلامت روان و مشاوره ای به دانش آموزان را فراهم نموده ایم			۴,۱ آیامشاور (با تحصیلات مرتبط روانشناسی شامل گرایش های بالینی، مشاور، عمومی، تربیتی) تمام وقت و یا نیمه وقت برای انجام خدمات مشاوره ای و آموزشی در مدرسه حضور دارد؟
			۴,۲ آیابا توجه به پایه و مقطع تحصیلی، مهارت های زندگی (توسط مشاور مدرسه با تحصیلات مرتبط روانشناسی و یا کارشناس سلامت روان مرکز خدمت جامع سلامت) به دانش آموزان داده اند؟
			۴,۳ آیابه اولیاء دانش آموزان (توسط مشاور مدرسه با تحصیلات مرتبط روانشناسی و یا کارشناس سلامت روان مرکز خدمت جامع سلامت) در زمینه مهارت های فرزند پروری آموزش داده شده است ؟
			۴,۴ آیادانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پرخطر (جرم و بزه ، فرزندان طلاق، فقر اقتصادی، سوء مصرف مواد، سیگار و مواد دخانی، مشروبات الکلی، اختلال سلوک، رفتارهای ضد اجتماعی، بد سرپرستی و یا بی سرپرستی)شناسایی وبصورت محرمانه و باکدارجاع به مراکز خدمات سلامت ارجاع و تاحصول نتیجه نهایی پیگیری شده اند
			۴,۶ آیادانش آموزان مبتلا به مشکلات رفتاری و اختلالات روانپزشکی شناسایی و بصورت محرمانه و با کد ارجاع به مراکز خدمات سلامت ارجاع وتاحصول نتیجه نهایی پیگیری شده اند؟

استاندارد ۷:

بهبود تغذیه در مدرسه

ضرورت: تغذیه سالم به دانش آموزان کمک می کند تمرکز و سطح انرژی خود را در طول ساعات مدرسه حفظ کنند که در یادگیری آنان بسیار موثر است .
تغذیه سالم می تواند خلق و خوی دانش آموز را تثبیت کند و ذهن او را تقویت کند. تغذیه سالم می تواند برای دانش آموزان چالش برانگیز باشد، چراکه عرضه غذاهای ناسالم و در دسترس آنها در بازار بسیار فراوان است. این امر مشهود است زیرا حدود ۲۰ درصد از دانش آموزان سال ششم به عنوان چاق طبقه بندی می شوند.
از طرفی عادات غذایی از دوران کودکی شکل می گیرند و آموزش تغذیه سالم در مدارس بسیار می تواند نقش مهمی در شکل گیری این عادات داشته باشد.

هدف: هدف این استاندارد تحقق دسترسی آسان و ارزان به مواد غذایی سالم در مدرسه برای دانش آموزان و معلمان می باشد همچنین سیاست گذاری و برنامه ریزی برای آموزش تغذیه سالم به دانش آموزان از طریق فعالیت های درون مدرسه ای است

بیانیه استاندارد:

دانش آموزان ما در طول ساعات مقرر در مدرسه به غذای سالم به راحتی دسترسی دارند.

پیشنهادهای

مدرسه دارای پایگاه تغذیه سالم می باشد

۱، امکان انتصاب شده برای استقرار پایگاه تغذیه سالم در مدارس با توجه به شرایط اقلیمی محل، مناسب باشد ۲، دارای دسترسی راحت، ایمن و مناسب برای استفاده کنندگان باشد ۳، فاصله مناسب از محل جمع آوری پسماند و سرویس های بهداشتی رعایت شده باشد ۴، در معرض دید و کنترل مسئولان مراکز آموزشی قرار داشته و مواد غذایی در مکان مناسب نگهداری می شود	۱. وضعیت فضای فیزیکی پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی را استاندارد کنید
۱، سیستم آبرسانی دارای ویژگی های لازم باشد ۲، سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم باشد ۳، سیستم مدیریت پسماند دارای ویژگی های لازم باشد ۴، تمهیدات انجام شده برای کنترل مشروبات و چوندگان مورد تأیید باشد ۵، نوع پوشش سطوح محل عرضه مواد غذایی مورد تأیید باشد ۶، کف، دیوار و سقف محل سالم، تمیز و قابل نظافت باشد ۷، در ها و پنجره ها از جنس مقاوم، سالم و بدون زنگ زدگی و پوسیدگی باشد ۸، وضعیت تهویه مطلوب بوده و دارای ویژگی های لازم باشد	۲. وضعیت بهداشت ساختمان در پایگاه تغذیه سالم / بوفه را استاندارد کنید
۱، در صورت وجود یخچال، فریزر یا سردخانه، سالم و تمیز هستند و دما در آنها رعایت و کنترل گردد ۲، در صورت وجود ظروف و ابزار در ارتباط مستقیم با مواد غذایی آماده مصرف، آیا تمهیدات لازم برای شستشوی ظروف و ابزار مذکور در نظر گرفته شده باشد ۳، بجه های مقوایی و پاکت های کاغذی و کلیه ظروف بسته بندی مورد استفاده دارای ویژگی های لازم باشد ۴، در صورت وجود دستگاه های مرتبط با مواد غذایی، آیا سالم و تمیز باشد ۵، کپسول اطفاء حریق تامین و شارژ باشد	۳. تجهیزات پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی تجهیزات را استاندارد کنید

۳,۶ ویتترین ها، کابینت ها و قفسه ها سالم، تمیز و بدون زنگ زدگی باشند	
۳,۷ امیز، صندلی و نیمکت ها سالم و تمیز باشند	
۳,۸ جعبه کمک های اولیه با تجهیزات لازم در محل وجود داشته باشد	
۳,۹ ۳ تلفن، رسیدگی به شکایت بهداشتی در معرض دید مشتریان نصب شده باشد	
۴,۱ نصب فهرست مواد فوراًکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان	۴. مواد غذایی و نوشیدنی سالم بر اساس دستور عمل پایگاه تغذیه سالم در مدرسه، موجود و فهرست مواد فوراًکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان نصب کنید
۴,۲ عدم عرضه مواد غذایی غیر مجاز	
۴,۳ عدم عرضه نوشیدنی های غیر مجاز مانند آب میوه های حاوی قند افزوده، نوشیدنی ها و دوغ گازدار	
۴,۴ عرضه مواد غذایی دارای ویژگی های لازم (تولیدات بسته بندی شده ی کارخانجات معتبر و دارای پروانه سافت، سری سافت، تاریخ تولید و مصرف و برچسب نشانگرهای رنگی تغذیه ای	
۵,۱ نظارت و بازدید منظم از پایگاه تغذیه سالم / بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت مدرسه	۵. بازرسی منظم از پایگاه تغذیه سالم / بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت مدرسه و انجام شود
۶,۱ کلیه کارکنان مشمول و افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند دارای کارت بهداشت معتبر باشند	۶. معاینات منظم کارکنان مدرسه و سایر افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند، را پیگیری کنید تا این کارکنان گواهی صحت سلامت و مجوز فعالیت متصدی پایگاه و فروش مواد فوراًکی را داشته باشند و نکات بهداشتی را رعایت نمایند
۶,۲ ممنوعیت فروش و عرضه محصولات دهانی و ممنوعیت استعمال دهانیات توسط پرسنل رعایت گردد	
۶,۳ کارکنان دست اندرکار مواد غذایی و سایر افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند هنگام کار از روپوش تمیز با رنگ روشن، بدون لک و پارگی، متناسب با نوع کار استفاده نمایند	
۶,۴ همه ی کارکنان مشمول دارای گواهینامه معتبر پایان دوره ی آموزشی از آموزشگاه بهداشت اصناف باشند	
۶,۵ تمهیدات لازم برای شستشوی دست کارکنان در نظر گرفته شده است و کارکنان شستشوی دست ها را با آب و صابون به درستی و مطابق دستور عمل انجام دهند	

۷. در مدرسه برنامه فاسی به منظور فرهنگ سازی تغذیه سالم داشته باشید ...	۱. اجرای بیشتر از دو برنامه ، ترویج مصرف میوه و سبزیجات، آموزش و تشویق دانش آموزان به رعایت نکاتی که به سلامت آنها کمک کند مانند جشنواره غذای سالم، مناسبت های تغذیه ای و ...
۸. بر نگهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی نظارت کنید	۱.۱. جابجایی و حمل و نقل مواد غذایی از جمله شیر(در صورت عرضه شیر مدرسه) به درستی انجام گیرد
	۱.۲. تمهیدات لازم برای کنترل مشروبات و بوندگان مورد تأیید باشد
	۱.۳. شرایط نگهداری مواد غذایی دارای ویژگی های لازم باشد
	۱.۴. کف، دیوار و سقف انبار / محل نگهداری مواد غذایی دارای ویژگی های لازم باشد
	۱.۵. قفسه بندی و پالت گذاری دارای ویژگی های لازم باشد
	۱.۶. بر عدم مصرف مواد غذایی غیر مجاز مانند سوسیس، کالباس و نوشابه های گازدار نظارت گردد

پیشنهادهای

مدرسه دارای پایگاه تغذیه سالم نمی باشد	
۱. فهرست مواد غذایی و نوشیدنی سالم در را مدرسه نصب کنید	۱. دستورالعمل مواد خوراکی مجاز در معرض دید دانش آموزان نصب شود
۲. نظارت و بازدید بر عرضه و مصرف مواد غذایی انجام شود	۲. دستورالعمل مواد خوراکی غیرمجاز در معرض دید دانش آموزان نصب شود
۳. از مصرف فست فود جلوگیری کنید	۱.۳. از مصرف سوسیس ، کالباس و نوشابه های گاز دار جلوگیری کنید
۴. برنامه های فرهنگ سازی تغذیه سالم در مدرسه اجرا می شود	۱.۴. فرهنگ سازی تغذیه سالم ، آموزش و تشویق دانش آموزان انجام شود.

چک لیست خود ارزیابی بهبود تغذیه در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱. وضعیت فضای فیزیکی پایگاه تغذیه سالم/ بوفه بهداشتی را استاندارد کرده ایم			۱،۱ آیا مکان انتخاب شده برای استقرار پایگاه تغذیه سالم در مدارس با توجه به شرایط اقلیمی محل، مناسب است ؟
			۱،۲ آیا دارای دسترسی راحت، ایمن و مناسب برای استفاده کنندگان است ؟
			۱،۳ آیا فاصله مناسب از محل جمع آوری پسماند و سرویس های بهداشتی رعایت شده است ؟
			۱،۴ آیا در معرض دید و کنترل مسئولان مراکز آموزشی قرار داشته و مواد غذایی در مکان مناسب نگهداری است ؟
۲. وضعیت بهداشت ساختمان در پایگاه تغذیه سالم/ بوفه را استاندارد کرده ایم			۲،۱ آیا سیستم آبرسانی دارای ویژگی های لازم است ؟
			۲،۲ آیا سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم است ؟
			۲،۳ آیا سیستم مدیریت پسماند دارای ویژگی های لازم است
			۲،۴ آیا تمهیدات انجام شده برای کنترل حشرات و جوندگان مورد تأیید است ؟
			۲،۵ آیا نوع پوشش سطوح محل عرضه مواد غذایی مورد تأیید است ؟
			۲،۶ آیا کف، دیوار و سقف محل سالم، تمیز و قابل نظافت است ؟
			۲،۷ آیا درها و پنجره ها از جنس مقاوم، سالم و بدون زنگ زدگی و پوسیدگی است ؟
			۲،۸ آیا وضعیت تهویه مطلوب بوده و دارای ویژگی های لازم است

چک لیست خود ارزیابی بهبود تغذیه در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۳. تجهیزات پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی تجهیزات را استاندارد کرده ایم			۳,۱ آیا در صورت وجود یخچال، فریزر یا سردخانه، سالم و تمیز هستند و دما در آنها رعایت و کنترل می گردد ؟
			۳,۲ آیا در صورت وجود ظروف و ابزار در ارتباط مستقیم با مواد غذایی آماده مصرف، آیا تمهیدات لازم برای شستشوی ظروف و ابزار مذکور در نظر گرفته شده است ؟
			۳,۳ آیا جعبه های مقوایی و پاکت های کاغذی و کلیه ظروف بسته بندی مورد استفاده دارای ویژگی های لازم است ؟
			۳,۴ آیا در صورت وجود دستگاه های مرتبط با مواد غذایی، آیا سالم و تمیز است ؟
			۳,۵ آیا کپسول اطفاء حریق تامین و شارژ است ؟
			۳,۶ آیا ویتترین ها، کابینت ها و قفسه ها سالم، تمیز و بدون زنگ زدگی هستند ؟
			۳,۷ آیا میز، صندلی و نیمکت ها سالم و تمیز هستند؟
			۳,۸ آیا جعبه کمک های اولیه با تجهیزات لازم در محل وجود داشته است ؟
			۳,۹ آیا تلفن رسیدگی به شکایت بهداشتی در معرض دید مشتریان نصب شده است ؟
۴. مواد غذایی و نوشیدنی سالم در مدرسه، موجود و فهرست مواد خوراکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان قرار دارد؟			۴,۱ آیا نصب فهرست مواد خوراکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان قرار دارد؟
			۴,۲ آیا عدم عرضه مواد غذایی غیر مجاز رعایت می شود؟
			۴,۳ آیا عدم عرضه نوشیدنی های غیر مجاز مانند آب میوه های حاوی قند افزوده، نوشیدنی ها و دوغ گازدار رعایت می شود؟
			۴,۴ آیا عرضه مواد غذایی دارای ویژگی های لازم (تولیدات بسته بندی شده ی کارخانجات معتبر و دارای پروانه ساخت، سری ساخت ، تاریخ تولید و مصرف و بر چسب نشانگرهای رنگی تغذیه ای رعایت می شود؟

چک لیست خود ارزیابی بهبود تغذیه در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۵. بازرسی منظم از پایگاه تغذیه سالم انجام داده ایم			۵,۱ آیا نظارت و بازدید منظم از پایگاه تغذیه سالم / بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت مدرسه انجام می شود؟
۶. معاینات منظم کارکنان مدرسه و سایر افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی			۶,۱ آیا کلیه کارکنان مشمول و افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند دارای کارت بهداشت معتبر هستند؟
بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند، را پیگیری کنید تا این کارکنان گواهی صحت سلامت و مجوز فعالیت متصدی پایگاه و فروش مواد خوراکی را داشته باشند و نکات بهداشتی را رعایت نموده ایم			۶,۲ ممنوعیت فروش و عرضه محصولات دخانی و ممنوعیت استعمال دخانیات توسط پرسنل رعایت می گردد؟
			۶,۳ آیا کارکنان دست اندرکار مواد غذایی و سایر افرادی که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند هنگام کار از روپوش تمیز با رنگ روشن، بدون لک و پارگی، متناسب با نوع کار استفاده می نمایند؟
			۶,۴ آیا همه ی کارکنان مشمول دارای گواهینامه معتبر پایان دوره ی آموزشی از آموزشگاه بهداشت اصناف هستند؟
			۶,۵ آیا تمهیدات لازم برای شستشوی دست کارکنان در نظر گرفته شده است و کارکنان شستشوی دست ها را با آب و صابون به درستی و مطابق دستور عمل انجام می دهند؟
۷. در مدرسه برنامه خاصی به منظور فرهنگ سازی تغذیه سالم داشته ایم			۷,۱ آیا اجرای بیشتر از دو برنامه ، ترویج مصرف میوه و سبزیجات، آموزش و تشویق دانش آموزان به رعایت نکاتی که به سلامت آنها کمک کند مانند جشنواره غذای سالم، مناسبت های تغذیه ای و ... انجام شده است ؟

چک لیست خود ارزیابی بهبود تغذیه در مدرسه				
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم	
۸,۱ آیا جابجایی و حمل و نقل مواد غذایی از جمله شیر(در صورت عرضه شیر مدرسه) به درستی انجام گیرد ؟				۸.بر نگهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی نظارت کرده ایم
۸,۲ آیا تمهیدات لازم برای کنترل حشرات و جوندگان مورد تأیید است ؟				
۸,۳ آیاشرایط نگهداری مواد غذایی دارای ویژگی های لازم است ؟				
۸,۴ آیاکف، دیوار و سقف انبار / محل نگهداری مواد غذایی دارای ویژگی های لازم است ؟				
۸,۵ آیاقفسه بندی و پالت گذاری دارای ویژگی های لازم است؟				
مدرسه دارای پایگاه تغذیه سالم نمی باشد				
۱,۱ آیا دستورالعمل مواد خوراکی مجاز در معرض دید دانش آموزان نصب است؟				۱. فهرست مواد غذایی و نوشیدنی سالم در را مدرسه نصب کرده ایم
۱,۲ آیا دستورالعمل مواد خوراکی غیرمجاز در معرض دید دانش آموزان نصب است ؟				
۲,۱ آیا نظارت و بازدید توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت بر عرضه و مصرف مواد غذایی انجام شود؟				۲. نظارت و بازدید بر عرضه و مصرف مواد غذایی انجام شود
۳,۱ از مصرف سوسیس ، کالباس و نوشابه های گاز دار جلوگیری می شود				۳.از مصرف فست فود جلوگیری کنید
۴,۱ آیا فرهنگ سازی تغذیه سالم ،آموزش وتشویق دانش آموزان انجام می شود؟				۴. برنامه های فرهنگ سازی تغذیه سالم در مدرسه اجرا می شود

فعالیت بدنی در مدرسه

ضرورت:

با پیشرفت علم و تکنولوژی، گسترش شهرها و زندگی شهرنشینی، تراکم افراد جمعیت و کمبود فضای سبز، افزایش فقر، میزان تحرک و فعالیت بدنی کاهش یافته است. در حالی که طبق شواهد علمی معتبر، فعالیت بدنی مناسب در پیشگیری از ابتلا به بیماری های غیرواگیر، و همچنین حفظ سلامت روانی - اجتماعی فرد اثرات ثابت شده ای دارد. اما برای ایجاد عادت فعالیت بدنی در برنامه زندگی فرد، باید آموزش و فرهنگ سازی از دوران کودکی و نوجوانی شروع شود. مدارس می توانند با برنامه های آموزشی درخصوص اهمیت و تشویق دانش آموزان به انجام فعالیت بدنی، اجرای برنامه های فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت بدنی در مدارس، برنامه مدرسه پویا، حرکات کششی در کلاس، اجرای ورزش صبحگاهی، المپیاد ورزشی درون مدرسه ای، اهمیت به زنگ ورزش و اختصاص زمان مشخص، ایجاد امکانات و وسایل مناسب، تامین فضای مناسب و ایمن ورزشی برای حداقل فعالیت بدنی دانش آموزان و کارکنان مدارس، در بهبود وضعیت فعالیت بدنی جامعه تاثیر مثبت قابل توجهی داشته باشند.

هدف: هدف این استاندارد ایجاد بستر مناسب برای فرهنگ سازی و افزایش فعالیت بدنی در دانش آموزان و معلمان توسط مدرسه است به طوری که در سیاستگذاری و تامین منابع مدرسه مد نظر قرار گیرد.

بیانیه استاندارد:

مدرسه، ما دانش آموزان و معلمان به حداقل امکانات برای

فعالیت بدنی دسترسی دارند

برای
رسیدن

به استانداردراچه کنیم ؟

پیشنهادات

مدرسه دارای پایگاه تغذیه سالم می باشد

۱، برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی جامعه مدرسه در خصوص فعالیت فیزیکی جامع (قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار گردد	۱. برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی جامعه مدرسه در خصوص فعالیت فیزیکی جامع (قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار کنید
۲، اجرای فعالیت های فوق برنامه ورزشی مانند کانون های ورزشی درون مدرسه ای و انجام فعالیت هایی مانند راهپیمایی و کوهنوردی، برگزاری تمرینات، جشنواره و المپاد های ورزشی در مدرسه (مسابقات ورزشی دانش آموزان) به همراه اولیاء و کارکنان مدرسه	۲. برنامه های ورزشی، فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت های بدنی در مدارس (با هدف اساس سازی و آموزش موثر به منظور ایجاد تغییر رفتار و ترویج ورزش) اجرا نمایند.
۲،۲ اجرای فعالیت های فوق برنامه (مانند راهپیمایی، کوهنوردی، اردوها و مسابقات ورزشی و ...) برای کارکنان و معلمان	
۲،۳ برنامه حرکت های کششی در کلاس درس را اجرا نمایند	
۳،۳ برای داشتن حداقل فعالیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی مانند استفاده از زنگ ورزش و تربیت بدنی، زنگ تفریح برای ورزش و بازی های فردی و گروهی، نرمش صبحگاهی و حرکات کششی به صورت منظم و منسجم در مدرسه فرصت کافی و مناسب وجود داشته باشد	۳. فرصت کافی برای دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی در نظر بگیرید
۴،۱ تمهیزات و وسایل لازم و مناسب برای اجرای درس تربیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی و فعالیت های فوق برنامه وجود داشته باشد.	۴. تمهیزات و وسایل لازم و مناسب برای فعالیت بدنی تهیه کنید

۵،۱ محیط و فضای فیزیکی مناسب، ایمن و استاندارد (سالن ورزش، حیاط ایمن شده و مناسب) برای فعالیت بدنی در ساعات ورزش و بازی مورد داشته باشد	۵. فضای مناسب و ایمن ورزشی برای شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های بدنی تامین نمایند
۱،۶ اجرای برنامه های قبل از مدرسه شامل پیاده روی از خانه تا مدرسه یا حداقل بخشی از طریق پیاده روی و یا با دوچرخه	۶. برنامه های مدرسه پویا در راستای انجام فعالیت بدنی دانش آموزان و شاداب سازی مدرسه اجرا نمایند
۲،۶ اجرای برنامه های عین مدرسه مانند اجرای حیاط پویا، اجرای ترسیم ها و نقاشی ها و تمهین حیاط و راهرو مدرسه به سازه های ورزشی	
۳،۶ اجرای برنامه های بعد از مدرسه شامل نشست های سرگرم کننده و اردوهای ورزشی مشترک دانش آموزی با اولیا، تکلیف ورزشی در منزل با مشارکت فعال والدین برای دانش آموزان و ارزیابی رفتار سالم دانش آموز در منزل	

چک لیست خود ارزیابی فعالیت بدنی در مدرسه				
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم	
۱. برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی جامعه مدرسه در خصوص فعالیت فیزیکی جامع(قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار کرده ایم			۱،۱ برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی دانش آموزان، معلمان، کارکنان و اولیاء در خصوص فعالیت فیزیکی جامع(قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار می گردد؟	
۲. برنامه های ورزشی، فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت های بدنی در مدارس (با هدف حساس سازی و آموزش موثر به منظور ایجاد تغییر رفتار و ترویج ورزش) اجرا نموده ایم			۲،۱ آیا فعالیت های فوق برنامه ورزشی مانند کانون های ورزشی درون مدرسه ای و انجام فعالیت هایی مانند راهپیمایی و کوهنوردی، برگزاری تمرینات، جشنواره و المپیاد های ورزشی در مدرسه (مسابقات ورزشی دانش آموزان) به همراه اولیاء و کارکنان مدرسه اجرای می شود؟	
			۲،۲ آیا فعالیت های فوق برنامه (مانند راهپیمایی، کوهنوردی، اردوها و مسابقات ورزشی و ...) برای کارکنان و معلمان اجرا می شود؟	
			۲،۳ آیا برنامه حرکت های کششی در کلاس درس را اجرا می گردد ؟	
۳. فرصت کافی برای دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی در نظر بگیرید			۳،۳ برای داشتن حداقل فعالیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی مانند استفاده از زنگ ورزش و تربیت بدنی، زنگ تفریح برای ورزش و بازی های فردی و گروهی، نرمش صبحگاهی و حرکات کششی بصورت منظم و منسجم در مدرسه فرصت کافی و مناسب وجود دارد؟	

چک لیست خود ارزیابی فعالیت بدنی در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۴. تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای فعالیت بدنی تهیه کرده ایم			۴,۱ تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای اجرای درس تربیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی و فعالیت های فوق برنامه وجود دارد؟
۵. فضای مناسب و ایمن ورزشی برای شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های بدنی تامین نموده ایم			۵,۱ آیا محیط و فضای فیزیکی مناسب، ایمن و استاندارد (سالن ورزش، حیاط ایمن شده و مناسب) برای فعالیت بدنی در ساعات ورزش و بازی جود دارد ؟
			۵,۲ استفاده از فضاها و امکانات ورزشی مناسب و استاندارد خارج از محیط مدرسه انجام می شود ؟
۶. برنامه های مدرسه پویا در راستای انجام فعالیت بدنی دانش آموزان و شاداب سازی مدرسه اجرا نموده ایم			۶,۱ آیا برنامه های قبل از مدرسه شامل پیاده روی از خانه تا مدرسه یا حداقل بخشی از طریق پیاده روی و یا با دوچرخه اجراشود؟
			۶,۲ آیا برنامه های حین مدرسه مانند اجرای حیاط پویا، اجرای ترسیم ها و نقاشی ها و تجهیز حیاط و راهرو مدرسه به سازه های ورزشی اجرا می شود؟
			۶,۳ آیا برنامه های بعد از مدرسه شامل نشست های سرگرم کننده و اردوهای ورزشی مشترک دانش آموزی با اولیا، تکلیف ورزشی در منزل با مشارکت فعال والدین برای دانش آموزان و ارزیابی رفتار سالم دانش آموز در منزل اجرا می شود؟

پیوست ها

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱. وضعیت مکانی
و فضای مدرسه را
بررسی کنید

۱.۱. ابعاد و احوال مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأثیر است

بر اساس ردیف شماره ۲۸ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، محل احوال مدرسه باید مطابق ضوابط زیر باشد:

(ماده ۱: محلی که برای احوال مدرسه در نظر گرفته می شود، باید در فاصله و موقعیت مناسبی نسبت به مراکز جمعیتی و نواحی مسکونی و آموزشی بوده و در مالکیت آموزش و پرورش و داخل محدوده شهری یا روستا قرار داشته و امکان دسترسی به تاسیسات مانند آب، برق، تلفن و گاز داشته باشد. بر اساس مطالعات اقلیمی منطقه، در هنگام احوال ساختمان مدرسه، رعایت نکات زیر ضروری است:

با توجه به تعیین جهت وزش باد، زمین انتقالی نباید در مسیر و مجاورت عوامل آلودگی از مانند کارخانجات صنعتی، شیمیایی، محل های دفن زباله، فاضلاب شهری، دامداری، مرغداری، باغ خانه ها، گشتارگاه ها، کوره های آجرپزی، محل انباشت کود و سایر مراکز که به نوعی ممکن است ایجاد دود، بو، گرد و غبار نماید قرار داشته باشد.

باید دقت شود تا محل احوال مدرسه در جوار بیمارستان، تیمارستان، گورستان، زندان، خطوط راه آهن، بزرگراه ها قرار نداشته باشد و در مریم های کابل های فشار قوی برق (هوایی یا زمینی) خطوط اصلی و فرعی گاز رسانی، دکل های مخابرات، پست های زمینی فشار قوی، پمپ بنزین، محل عرضه و فروش کپسول های گاز، انبار های مواد منفجره، ترکیبات شیمیایی مانند کاغذ، پارچه، لاستیک، چوب، الیاف و غیره و نیز در مسیر حوزه های آبریز فرعی و مصب رودخانه واقع نشود.

تبصره ۱: در صورتیکه احوال مدرسه در نزدیک محیط های ذکر شده در ماده ۱ اجتناب ناپذیر و اجباری باشد، باید حداقل ۵۰۰ متر با مراکز فوق فاصله داشته باشد.

تبصره ۲: در صورتیکه ابتدا مدرسه احوال شده باشد سایر مراکز باید فاصله مناسب (حداقل ۵۰۰ متر) تا مدرسه را رعایت نمایند).

۲.۱. مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان است.

بر اساس ردیف شماره ۲۹ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان به شرح ذیل می باشد:

(ماده ۲: معیار مناسب مساحت زمین مورد نیاز به منظور احوال مدرسه، تعداد دانش آموزانی خواهد بود که در آن مدرسه به تحصیل اشتغال خواهند داشت و متناسب با دوره های ابتدایی، راهنمایی (متوسطه اول) و متوسطه (متوسطه دوم) و بر اساس سرانه بنا و موطن با افزودن نظرات معاونت تربیت بدنی و تدرستی به لحاظ زمین های ورزشی مورد نیاز و نیز فضاهای بهداشتی به ازاء هر دانش آموز طبق ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس و استاندارد ملی ۲۰۸۹۶ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران خواهد بود.

تبصره ۱: برای احوال مدارس فنی و حرفه ای، مدارس شبانه روزی و مدارس کار و دانش مسب مورد، علاوه بر زمین اشاره شده در ماده ۲ این آیین نامه باید زمین کافی جهت احوال کارگاه، آزمایشگاه اختصاصی، فضاهای ورزشی، خوابگاه، سالن غذا خوری، آشپزخانه و انبار در نظر گرفته شود.

۳، نقشه ساختمان مدرسه دارای تأثیری های لازم باشد

نقشه ساختمان مدرسه دارای تأثیری های لازم باشد بر اساس ردیف شماره ۳۰ پیک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، نقشه ساختمان مدرسه باید دارای تأثیری های زیر باشد.

ماده ۳: لازم است نقشه های ساختمانی مدارس و سایر فضاهای مرتبط در مقاطع مختلف تمصیلی منطبق با معیارهای بهداشتی و بر اساس استانداردهای موجود در ضوابط طراحی فضاها(مربوط به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و بند ۷ استاندارد ملی شماره ۲۰۸۶ مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران) طراحی شود.

تبصره: هرگونه اصلاحات، تعویض محل و توسعه ساختمان مشمول ماده ۳ این آیین نامه خواهد بود.

۴، اتمهیدات لازم انجام شده برای کنترل مشرات و چونرگان مورد تأثیر است.

بر اساس ردیف شماره ۳۳ پیک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۱۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، برای کنترل ورود مشرات و چونرگان به محیط مدرسه تمهیدات لازم به شرح ذیل انجام شود؛
ماده ۱۳: در و پنجره های مشرف به فضای خارج، برای جلوگیری از ورود مشرات باید به توری سیمی مناسب مجهز باشند.

۵، پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار می شود.

بر اساس ردیف شماره ۴۹ پیک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۳۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار شود

ماده ۳۱: به منظور جلوگیری از ایجاد گرد و غبار در محیط مدرسه، موطه مدرسه باید با آسفالت یا بتون کف و نظایر آن مفروش گردد.

۶، ادرها و پنجره ها دارای ویژگی لازم است.

بر اساس ردیف شماره ۴۸ پیک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۱۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، در و پنجره ها باید دارای ویژگی های لازم باشند به شرح ذیل باشند؛

ماده ۱۳: در و پنجره های مشرف به فضای خارج، برای جلوگیری از ورود مشرات باید به توری سیمی مناسب مجهز باشند و پنجره های طبقات فوقانی مشرف به پرتگاه علاوه بر موارد فوق دارای نرده محافظ یا کتیبه ثابت باشد(از جام شیشه بزرگ استفاده نشود)

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۲. وضعیت فضای
کلاس ها را بررسی
کنید.

۲.۱. کف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم می باشد

بر اساس ردیف شماره ۳۹ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس بفش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۴، ۵، ۶ و ۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم به شرح ذیل باشد :

ماده ۴: دیوارهای کلاس ها باید کاملاً خشک، بدون درز، صاف و حداقل تا ارتفاع کف پنجره ها از سنگ مناسب استفاده شده و بقیه سطح دیوار مطابق با جدول رنگ فضاهای آموزشی و جدول نازک کاری رنگ آمیزی گردد و تمهیدات لازم جهت جلوگیری از انتقال صوت به کلاس مجاور انجام شود.

ماده ۵: کف کلاس ها، راهروها و پله ها باید مقاوم، مسطح و قابل شستشو بوده و لغزنده نباشد.

ماده ۶: سقف کلاس ها باید صاف، بدون درز و شکاف و به رنگ روشن باشد.

ماده ۸: ارتفاع سقف کلاس نباید از ۳ متر کمتر باشد.

۲.۲. ممل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم می باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۱ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساختمان، ممل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم باشد.

۲.۳. فضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان می باشد

بر اساس ردیف شماره ۴۰ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس

ماده ۸: برای هر نفر دانش آموز در کلاس حداقل باید ۱/۲۵ متر مربع سطح در نظر گرفته شود. حداقل ابعاد قابل قبول برای کلاس درس ۸ متر طول و ۷ متر عرض باشد

۲.۴. تمیز و نیکمیت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد

بر اساس ردیف شماره ۱۸ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات و بند ۶ استاندارد، باید میز و نیکمیت های مورد استفاده سالم و تمیز و متناسب با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد

مطابق بند ۶ استاندارد ملی ایران، شماره ۲۰۸۶ مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران اندازه و بلندی میز و نیکمیت ها به سن و قد بچه ها و نوع درس یا فراگیری آنها بستگی دارد. میز و صندلی و یا نیکمیت کلاس وقتی مناسب و برای دانش آموز راحت است که اگر روی نیکمیت نشست، کف پایش به آزادی به کف اتاق مماس شود

۲.۵. تابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و درمحل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان

نصب شده است

بر اساس بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، ردیف شماره ۱۹ و ماده ۷ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تابلوی آموزش باید:

ماده ۷: تابلو کلاس درس باید درمحل مناسب که نور کافی به آن می رسد قرار داشته و در معرض دید کامل دانش آموزان و به رنگ سبز مناسب و غیر براق باشد تا از ایجاد خیرگی بر اثر بازتاب نور جلوگیری گردد. فاصله تابلو کلاس درس از اولین ردیف دانش آموزان نباید از ۲/۲۰ متر کمتر باشد.

۲.۶. مائژیک و کچ مورد استفاده دارای برپسب استاندارد است

بر اساس ردیف شماره ۲۰ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، مائژیک/کچ دارای برپسب استاندارد است

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۳. وضعیت آبدارخانه را استاندارد کنید.	۱. کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد بر اساس ردیف شماره ۳۷ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان، اگر کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد. ۲. یخچال مورد استفاده سالم است بر اساس ردیف شماره یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس ۱۴، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر یخچال مورد استفاده سالم است. ۳. سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است بر اساس ردیف شماره ۱۵ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است ۴. سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای فرفوی هدایت شود بر اساس ردیف شماره ۶ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای فرفوی هدایت می شود * ۵. ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شود بر اساس ردیف شماره ۱۷ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شوند
---	---

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید	۱. نمازخانه کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد بر اساس ردیف های شماره ۳۸، ۴۱، ۴۲ و ۴۳ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان، (نمازخانه باید کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد. ۲. آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم باشد و در صورت وجود آزمایشگاه و کارگاه اگر کف آزمایشگاه و سطح میزهای آن باید قابل شستشو و نسبت به حرارت و مواد شیمیایی و غیره مقاوم باشد) مطابق ماده ۱۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس) ۳. سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد / دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز باشد دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز و سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد
---	--

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۶.۱ سیستم آبرسانی ویزگی های لازم را دارا باشد (اتصال به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی / مفزن بهداشتی آب آشامیدنی و گندزدایی دوره ای)

بر اساس ردیف های شماره ۲۷ و ۳۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان، سیستم آبرسانی مدرسه باید به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی متصل و یا دارای مفزن بهداشتی آب آشامیدنی که بصورت دوره ای گندزدایی می شود باشد.

تبصره ۱: در روستاهایی که آب لوله کشی دارند باید مدرسه به شبکه آب روستا متصل شود.
تبصره ۲: در مدرسی که از آب لوله کشی برخوردار نیستند و یا با قطع آب شبکه مواجه می باشند لازم است با استفاده از منبع بهداشتی، ذخیره آب مورد نیاز شرب و سایر مصارف بهداشتی با رعایت ضوابط و برای هر دانش آموز حداقل ۱۵ لیتر در روز تامین گردد. ضمناً برای مدارس شبانه روزی حداقل میزان آب مصرفی یکصد لیتر برای هر نفر در نظر گرفته شود.
تبصره ۳: آبفوری عمومی آموزشگاه باید دارای شرایط زیر باشد:

۶.۲ کف آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد

کف محوطه آبفوری قابل شستشو و دارای شیب کافی و مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد

۶.۳ دیوار لبه آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد

دیوار لبه آبفوری بایستی از جنس قابل شستشو (نظیر کاشی) بوده و دارای شیب مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد

۶.۴ دیوار اطراف آبفوری قابل شستشو باشد

دیوار اطراف آبفوری از جنس قابل شستشو (نظیر کاشی، سرامیک، سنگ و ...) باشد

۶.۵ آبفوری ها با شیرهای مناسب مجهز باشد

آبفوری عمومی دانش آموزان با شیرهای مناسب یا آب سرد کن مجهز شده باشد ۲۵، ۰ امتیاز

۶.۶ آبفوری به تعداد کافی وجود دارد

حداقل برای هر ۴۵ نفر یک شیر آبفوری پیش بینی شده باشد .

۶.۷ ارتفاع شیر آبفوری ها متناسب با سن دانش آموزان است

ارتفاع شیر آن متناسب با سن دانش آموزان در دوره های مختلف تحصیلی (۱۰۰-۷۵ سانتیمتر) از سطح زمین باشد .

۶.۸ آبفوری خارج از سرویس های بهداشتی امداد گردیده است

آبفوری باید خارج از سرویس های بهداشتی و با رعایت شرایط بهداشتی و با فاصله حداقل ۱۵ متر امداد شده باشد.

۶. وضعیت

سیستم آبرسانی و شرایط آبفوری ها را استاندارد کنید

پیوست شش

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۷.۱ به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه توالی امداد گردیده باشد

بر اساس ردیف شماره ۳۴ و ۳۵ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲۰ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تعداد توالی ها در مدرسه به ازاء هر ۴۰ نفر حداقل یک چشمه توالی در نظر گرفته شود.

۷.۲ به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شود

بر اساس ردیف شماره ۳۴ و ۳۵ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲۰ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تعداد دستشویی (روشویی) در مدرسه به ازاء هر ۶۰ نفر یک دستشویی (روشویی) در نظر گرفته شود

۷.۳ توالی ها دارای شرایط بهداشتی باشند

تبصره ۱: مشفحات بهداشتی توالیها و مشفحات بهداشتی دستشویی ها از نظر طراحی و اجرا مطابق با موارد مندرج در ماده ۲ آیین نامه باشد (ماده ۲، تبصره ۳: ضوابط امداد خوابگاه، سالن غذاخوری، آشپزخانه، انبار، سردخانه، بوفه، حمام، سرویس های بهداشتی و ... بر اساس آیین نامه قانون مواد فوراک، آشامیدنی، ارایشی و بهداشتی باشد و ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور رعایت گردد).

۷.۵ ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۷۵-۶۰ سانتی متر بالاتر از سطح زمین)

باشد

تبصره ۲: ارتفاع دستشویی ها متناسب با سن دانش آموزان در دوره های مختلف تمهیلی (۶۰-۷۵ سانتیمتر از سطح زمین) باشد

۷.۶ در دست شویی ها مفرز ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود دارد

تبصره ۳: استفاده از صابون مایع در دستشویی ها ضروری بوده که بهتر است توسط مفرز ثابت صابون مایع و لوله کشی روی دستشویی ها انجام شود.

۷. وضعیت
توالی ها و
دستشویی ها را
استاندارد کنید

پیوست هفت

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۸. سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم باشد

بر اساس ردیف شماره ۳۱ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، دفع فاضلاب باید بر اساس استانداردهای موجود طراحی و به روش بهداشتی انجام گیرد (سیستم دفع فاضلاب) و یا از طریق پاه های جاذب و یا سپتیک تانک طبق اصول بهداشتی انجام گیرد.

(ماده ۲۱: نحوه دفع فاضلاب بایستی بر اساس استانداردهای موجود از نظر بهداشتی طراحی و اجرا شود.
تبصره ۱: مناطقی که سیستم دفع فاضلاب (آلو) ندارند، دفع فاضلاب به پاهای جاذب و یا سپتیک تانک طبق اصول بهداشتی انجام گرفته و طرح آن بایستی طبق ضوابط و معیارهای طراحی فضای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور تهیه و اجرا گردد.

تبصره ۲: مهم سپتیک تانک با پاه فاضلاب بر اساس طراحی پروژه از نظر معماری با توجه به ظرفیت مدرسه مناسبه و تعیین می گردد).

۸. وضعیت
سیستم جمع آوری
و دفع فاضلاب را
استاندارد کنید

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۹،۱ دما و رطوبت مطابق ضوابط باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۲ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، درجه حرارت مناسب جهت کلاسها بین ۲۱- ۱۸ درجه سانتیگراد و رطوبت ۶۰-۵۰ درصد باشد تبصره: در مورد تامین گرمای کلاسها علاوه بر درجه حرارت و رطوبت نکات ایمنی باید بطور کامل و طبق ضوابط زیر نیز رعایت گردد:

وسایل گرمایشی بخصوص بخاری های نفتی/گازی مدارس باید استاندارد بوده و در محل دور از رفت و آمد دانش آموزان قرار دارد، دودکش ایمن و مناسب بطور صحیح نصب شده و گازهای حاصل از سوخت دستگاه های مولد حرارت به خارج از کلاس هدایت شود تا حداقل اکسیژن را برای سوخت کامل مصرف کند و نشد گاز/ نفت و خطر آتش سوزی وجود نداشته باشد.

۹،۲ روشنایی مطابق ضوابط باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۳ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۲ آئین نامه بهداشت محیط مدارس،

کلاسها باید حتی الامکان طوری ساخته شوند که از نور طبیعی استفاده نمایند ۲،۵ امتیاز، ترجیحا پنجره ها در سمت چپ دانش آموزان تعبیه شود و سطح آن حدود یک پنجم مساحت کلاس باشد

میزان نور راهروها بایستی برابر ۱۵۰-۱۰۰ لوکس و میزان نور رفتگن ها و دستشویی ها حداقل ۵۰۰-۱۰۰ لوکس در نظر گرفته شود تبصره: در مورد کلاسهای شبانه روزی و یا کلاسهایی که ایبارا" از نور مصنوعی استفاده می نمایند شرت روشنایی بایستی برابر ۳۰۰-۵۰۰ لوکس بوده و نحوه تابش طوری باشد که ایبار فیرگی دانش آموزان ننماید.

۹،۳ تهویه مطابق ضوابط باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان اگر وضعیت تهویه مطلوب بوده و ویژگی های لازم را دارا می باشد

۹،۴ تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شود

بر اساس ردیف شماره ۶۲ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شده باشد

۹. وضعیت دما و رطوبت، روشنایی، تهویه و صدا، مناسب و کافی را استاندارد کنید

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۰. وضعیت
محیط مدرسه
را ایمن کنید

۱۰.۱. تابلوهای هشداردهنده ایمنی و مسیرهای فرار و راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۰ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی و ماده ۲۴ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار و راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد (ماده ۲۴؛ کلیه مراکز آموزشی مشمول این آیین نامه باید مجهز به وسایل اعلام و اطفاء حریق بوده و از نظر طراحی بایستی پیش بینی های لازم جهت تامین راههای ورودی و خروجی اضطراری با توجه به ظرفیت مدرسه و تعداد طبقات به عمل آید. این راهها بایستی با علائم ویژه و با رنگ سبز مشخص گردد تا محل فرار اضطراری مشخص گردد).

تبصره: حداقل دو راه برای مواقع اضطراری که از هر نقطه داخل ساختمان قابل رؤیت باشد لازم است و بایستی امکان تفلیه ساکنین در کوتاه ترین زمان میسر گردد و اجزاء سازه ای مسیرهای فرار در مقابل حریق مقاوم باشند.

تبصره ۲: اصول طراحی سازه های ایمنی مدارس طبق استاندارد ملی ۴۵۷۱ مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران رعایت گردد).

۱۰.۲. کف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سردکن ها نصب شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی، کف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سردکن ها نصب شده باشد

۱۰.۳. سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی و ماده ۲۴ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد

(ماده ۲۴؛ کلیه مراکز آموزشی مشمول این آیین نامه باید مجهز به وسایل اعلام و اطفاء حریق بوده و از نظر طراحی بایستی پیش بینی های لازم جهت تامین راههای ورودی و خروجی اضطراری با توجه به ظرفیت مدرسه و تعداد طبقات به عمل آید. این راهها بایستی با علائم ویژه و با رنگ سبز مشخص گردد تا محل فرار اضطراری مشخص گردد).

۱۰.۴. معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را داشته باشند

معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از وسایل اطفاء حریق را داشته باشند

۱۰.۵. در صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمانهای کلاس های مدرسه باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه است

۱۰.۶. ممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۳ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی و ماده ۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن نصب نشده است.

۱۰.۷. اسیم کشی های برق توکار و ایمن باشند

سیم کشی های برق توکار و ایمن هستند

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۱. وضعیت سیستم مدیریت پسماند مدرسه را استاندارد کنید	۱.۱. ازبانه دان بهداشتی دردار ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود دارد بر اساس ردیف شماره ۳۲ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس زیانه دان بهداشتی دردار و ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب وجود در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد ۲.۱. ازبانه ها، روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردد بر اساس ردیف شماره ۳۲ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس زیانه ها، روزانه تفلیه و زیانه دان ها به موقع شستشو و تمیز می گردد ماده ۲۵: کلیه کلاس ها، راهروها، قسمت های اداری، خوابگاه، ناهارخوری، آشپزخانه، توالت و دستشویی، محوطه سالن ورزشی، کارگاه و آزمایشگاه باید دارای زیانه دان بهداشتی دردار، ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب باشند و روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردند.
--	--

پیوست یازده

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۲. وضعیت موارد ایمنی برای پیشگیری از حوادث مدرسه را استاندارد کنید	۱.۲. ممنوعیت امدات تراس و بالکن رعایت شده باشد بر اساس ردیف شماره ۴۶ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۱۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، ممنوعیت امدات تراس و بالکن رعایت شده باشد (ماده ۱۵: ایجاد هرگونه بالکن و تراس مرتبط با کلاس ممنوع است). ۲.۲. فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد بر اساس ردیف شماره ۵۰ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۵، ۱۰ و ۱۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد {ماده ۵: کف کلاسها، راهروها و پله ها باید مقاوم، مسطح و قابل شستشو بوده و لغزنده نباشد ماده ۱۰: پله های مشرف به پرتگاه در مدارس باید لغزنده نبوده و به ندره مناسب مجهز باشد. ماده ۱۱: حداکثر ارتفاع پله در مدرسه ۱۸ سانتیمتر و حداقل عرض آن ۳۰ سانتیمتر و طول آن حداکثر ۱/۳۰ متر باشد ۳.۲. اموض ها/ آب نماها/ آزمایشگاه/ کارگاه/ فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده باشد بر اساس ردیف شماره ۵۵ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان، در صورت وجود هرگونه هوض، آب نما و امثال آن و آزمایشگاه/ کارگاه/ فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده باشد * لوازم و مواد آزمایشگاه و کارگاه مدرسه باید از ایمنی لازم برخوردار بوده و کار در آزمایشگاه و کارگاه تحت نظارت کافی انجام گیرد. وسایل بازی در حیاط دارای ایمنی و استاندارد باشند.
--	---

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۴.۱ تفکیک و جدا سازی زباله در مبداء (فشک، ترو جامد) انجام شود

اگر در مدرسه اقداماتی برای تفکیک و جداسازی زباله های فشک، تر و جامد در مبداء انجام می گیرد، پسماند زباله ها توسط شهرداری جمع آوری و از محیط مدرسه خارج می گردد

۱۴.۲ صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذهای مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود

اگر در مدرسه به منظور صرفه جویی و بازیافت، کاغذ های مصرف شده در سطل های جداگانه جمع آوری و تمویل شهرداری می گردد

۱۴.۳ دانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش ببینند

لازم است دانش آموزان با هدف حفظ محیط زیست در فصول مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند آلودگی هوا و آب و خاک و از بین رفتن خاک و ... آموزش داده شوند .

۱۴.۴ دانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش ببینند

همچنین لازم است دانش آموزان با مفاهیم و مضامین پسماند زباله، تفکیک و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی و ... آشنایی داشته باشند

۱۴.۵ در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شود

در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب، گاز و برق، مانند کنترل شیرهای آب و لوله ها برای رفع نشتی و چکه کردن، پنجره های دو جداره و یا استفاده از درزگیر، استفاده از لامپ های کم مصرف استاندارد و ... انجام شود

۱۴. وضعیت

فعالیت های

زیست محیطی

در مدرسه را

ارتقاء دهید

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۵. وضعیت
فعالیت های
سرویس مدرسه
و ایمنی محیط
خارج از مدرسه
از در مدرسه را
ارتقاء دهید

۱۵،۱ سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شود

لازم است رانندگان سرویس به مراکز بهداشتی، درمانی مراجعه و از نظر سلامت جسمانی و روانی بررسی شوند. با مشاهده مستندات مشخص نمایید که این بررسی انجام شده است.

۱۵،۲ ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شود

ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شده است.

۱۵،۳ معاینه فنی خودرو انجام و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شود

رانندگان سرویس باید برای معاینه فنی اتومبیل به مراکز مجاز مراجعه، معاینه فنی را انجام و برگه تأیید سلامت فنی خودرو را دریافت نمایند، با مشاهده برگه تأیید سلامت فنی وسیله نقلیه و در پشت و جلوی خودرو باید آرم یا تابلوهایی نصب شود که مشخص کننده آن باشد که این خودروها مفتض انتقال دانش آموزان هستند

۱۵،۴ رفتار، اندکی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شود

رفتار، رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید است

با پرسش از ۱۰٪ دانش آموزانی که از سرویس استفاده می کنند و همچنین استعلام از راهنمایی و رانندگی و ...

۱۵،۵ هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گیرد

هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت می گیرد راننده باید در هنگام سوار و پیاده شدن دانش آموزان، به ویژه آنها که کوچک تر هستند، صبر و حوصله داشته باشد، دانش آموزان را در محل ایمن سوار و پیاده کند، قبل از حرکت از بسته بودن در خودرو مطمئن شود، در زمان پیاده کردن دانش آموز در کنار خیابان بطور کامل توقف کرده و منتظر شود که دانش آموز وارد مدرسه یا منزل خود شود و نباید پیش از اطمینان از ورود دانش آموز به مدرسه حرکت کنند، خودروی خود را تا هنگامی که دانش آموزان سوار هستند، حتی برای یک لحظه هم ترک نکنند.

با پرسش از ۱۰٪ دانش آموزانی که از سرویس استفاده می کنند

۱۵،۶ در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد

اگر در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد شورای سلامت مدرسه / انجمن اولیاء و مربیان می توانند ضمن هماهنگی و همکاری با کمیته شهرستان، اداره کل آموزش و پرورش، دانشگاه علوم پزشکی از شهرداری و راهنمایی و رانندگی در اجرای این امر کمک دریافت نمایند.

۱۵،۷ در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، عمده حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام می شود

ج. در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، عمده حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام می شود